

נמרוד גאון ז"ל

נולד בקיבוץ גבולות
ב-3.8.1951, א' באב תשי"א

סיים בי"ס יסודי „ארלוזורוב" באשקלון
בקיץ 1965

סיים פנימיה צבאית מחזור א' בת"א,
גימנסיה „הרצליה" ובגרות
בקיץ 1969

מתגייס לצה"ל
באוגוסט 69

מסיים קורס מקצועות בשריון
בנובמבר 69

מסיים קורס מפקדי טנקים
במרץ 70

מסיים קורס קצינים
ביוני 70

מסיים קורס קציני שריון
בספטמבר 70

מסיים קורס מפקדי פלוגות שריון
ביולי 72

נפל במלחמת יום הכיפורים בקרבות הבלימה ליד התעלה
ביום 7.10.1973, י"א בתשרי תשל"ד

העולם כולו כה עצוב ורע

א"י ק"מ ק"מ ק"מ

נמרוז, יקירי

בני בכורי,

העולם כולו כה עצוב ורע

א"י ק"מ ק"מ ק"מ

בלי בת-צחוקך ודמותך התמירה.

בלא עיניך הטובות

א"י ק"מ ק"מ ק"מ

דרכי היקום אפלות.

א"י ק"מ ק"מ ק"מ

אך אתה חי בלבותינו,

איתנו אתה בכל מעשינו —

א"י ק"מ ק"מ ק"מ

בשיחה, בבכי, בשתיקת דומם.

כך היה תמיד, כך יהיה לעולם...

א"י ק"מ ק"מ ק"מ

א"י ק"מ ק"מ ק"מ

א"י ק"מ ק"מ ק"מ

א"י ק"מ ק"מ ק"מ

א"י ק"מ ק"מ ק"מ

א"י ק"מ ק"מ ק"מ

בבני עצור

ביקורו האחרון של נמרוד היה ביום רביעי לפני פרוץ המלחמה. בא הביתה עם גיטרה חדשה. הישנה כבר לא הלמה את רמת הנגינה אליה הגיע, ורצה כי הגיטרה תפיק צלילים יפים ומלודיים. ביקשתי ממנו כי ינגן מעט, אך הוא מיהר לבית-החולים לבקר את אמא, אדית, שעברה באותם ימים ניתוח. הבטיח לחזור למחרת, לחופשת יום הכיפורים ולנגן הרבה. נפגשנו אחר כך לפגישה חטופה בבית-החולים משם מיהר לחזור ליחידתו. למחרת לא חזר, ובשבת פרצה המלחמה.

כאשר שמענו בשבת, בשעה שתיים, כי פרצה מלחמה, המחשבה הראשונה הייתה על נמרוד. דאגנו לו כפי שדואגים הורים בכל מקום לבן בצבא,

אך לנו הייתה סיבה טובה לדאוג יותר: ידענו כי נמרוד יפקד על היחידה שתהיה בין הראשונות לבלום את המצרים. דאגנו והחזקנו אצבעות. מה עוד יכולנו לעשות...

בבוקר יום א' גייסו גם אותי. נטלתי את הטרנזיסטור ולא החמצתי אף מהדורת חדשות. שרתתי בקרבת הבית, וניצלתי כל הזדמנות לקפוץ ולוא לרגעים ספורים. בדיתי אמתלאות שונות, אבל הסיבה היחידה היתה כמובן לשמוע אם הגיע ד"ש מנמרוד, אם התקשר, או שלח איזה הודעה. אבל התשובה בפני אדית היתה תמיד אחת: „עדיין לא“. אדית היתה יותר רגועה ואופטימית ממני. היא שאבדה א תמשפחה בשואה, באירופה, חזרה ואמרה: „לא ייתכן כי זה יפגע בי שוב! זה פשוט לא ייתכן. אם יש אלוהים בעולם — אמרה — אז זה לא יקרה!“

השעות שזחלו באיטיות נוראה הפכו לימים, אך הטלפון בביתנו לא צלצל. פעמים אחדות ביום הייתי מגיע הביתה, אך שום ידיעה מנמרוד. חיילים אחרים התחילו מטלפנים. היו שולחים גלויות ופתקאות בהזדמנויות שונות. ידענו שנמרוד מודע לאהבתנו ולדאגתנו, ובוודאי ימצא דרך להעביר הודעה כי הוא בסדר. הדאגה הלכה וגדלה. בטחונה הקודם של אדית החל מתערער. הטלפונים הבודדים שהרעידו את הדממה היו מבני-משפחה וידידים ששאלו אם נתקבל משהו מנמרוד. כשנענו בשלילה ניסו לעודד אותנו.

נמרוד השתדל לטווח טנקים — להוסיף להוריד, ארוך, קצר ימינה שמאלה... ירינו מקלעים וירינו פגזים. אני מכניס פגז — נמרוד יורה. אני מתאר לי שהיו פגיעות, שהשמדנו מטרות. כך המשכנו ונלחמנו בשעה עשר נפגע נמרוד. הוא עמד חשוף בצריח, חצי פלג גופו העליון מעל למדף. כדור או רסיס פגע בו. נדמה לי כי נפגע באיזור הראש, בחלק העליון של גופו...”

(מדבריו של רפי, איש צוות הטנק האחרון ממנו פיקד נמרוד).

ואל תבכי לי ילדה

אני שומע שוב ברגעי השלווה
את ג'ניס ג'ופלין שרה בלוז ישן
על בובי מק-ג'יי. רביעיה קאמרית
מנגנת מוסיקה צלולה מעבירה בי
שוב אותן צמרמורות עונג ידועות.
אבל אני חייל — ואל תבכי לי ילדה.

אני מוסיף ללכת בשביל הצר,
מושך במעלה הדורות רב-החתחתים.
מעלי ציפורים, דואות חופשיות
והרוח במרחבים — כמו קוראת תגר,
אבל אני חייל — ואל תבכי לי ילדה.

אהבתי — רגעי זכרונות וגעגועים טרופים.
על השולחן סיפורים של צ'כוב, כאבן שאין
לה הופכין. כי אני הוא אדם מחופש
לחייל, כפות בכתונת משוגעים —
אז בכי לי ילדה על רגעי הבדידות,
על הציפיות על השנים, ובכי על
שני לבבות אוהבים ורחוקים.

נמרוד, מתוך מכתב שיר לעמליה.

באחד הלילות יצאתי לטייל ברגל, מסביב לאפרידר. בחוץ היתה אפלה גמורה. כל הדרך הרהרתי בנמרוד שלי. „נמרוד, אני לא רוצה לאבד אותך, אתה שומע! אני לא רוצה לאבד אותך, לא רוצה!“ ופתאום ראיתי את נמרוד בבירוד לנגד עיני. גבוה, במלוא קומתו. הוא נראה מאופק ורציני מאוד. ולפתע החל מדבר אלי: „אבא, מה אתך? האם אתה מכיר מישהו שרוצה? ...! אבא, תפסיק להיות כל כך נרגש...“ נסיתי בכל כוחי להמשיך את השיחה המוזרה הזו. „נמרוד — אמרתי — אתה יודע שאתה הדבר היקר ביותר שיש לי... אני לא רוצה לאבד אותך... לא אוכל לשאת בזה, אתה יודע...“ אבל פתאום החל נמוג ונעלם. „נמרוד חכה! תשמע לי עוד רגע — קראתי אחריו — אני רוצה שתקשיב. יש לי עוד הרבה מה לומר לך...“ אך הקשר נותק. נשארתי שוב לבדי. חזרתי הביתה מקץ שעה וחצי. הבטתי בפני כולם, בשאלה. „איך חדש“ — היתה התשובה.

בשבת, בדיוק שבוע לאחר פרוץ המלחמה, עדיין לא נתקבלה כל ידיעה מנמרוד. החלטתי לנסוע לשבטה, הבסיס ממני יצא נמרוד למלחמה. הצטרפו אלי מיכל ורונן, אחותו ואחיו של נמרוד, ועמליה חברתו. כל הדרך היינו מתוחים וכמעט שלא דברנו. המחנה, כצפוי, היה ריק כמעט לחלוטין. פגשנו שם חייל אחד. הוא סיפר לנו כי המפקד התורן נסע לבאר-שבע. כאשר אמרנו לו לשם מה באנו השיב:

„כן אני מכיר אותו. בחור גבוה ויפה, נכון? מצטער, אני לא יודע שום דבר. באמת. אני יודע שהגדוד נלחם ובלילה חוזר לחניון. אתמול בלילה היה פה הנהג של המג"ד. לקח איתו שני טבחים...“

„ומה עם הטבח השלישי?“ ניסיתי להאחז במשהו.

„הוא פה“, היתה התשובה. „תוכל לדבר איתו.“

נכנסתי לבדי למטבח, שלא לחשוף את הצעירים לבשורה הנוראה, אם תבוא. אך הטבח היה זהיר מאוד ומתחשב:

„בטח שאני מכיר את נמרוד. כן, הנהג סיפר על הגדוד. הם נלחמים קשה. יש הרוגים ופצועים. אני מצטער, אך איני יכול לספר לכם כלום על נמרוד. פשוט אינני יודע. אני מבין את הרגשתכם. באמת מצטער...“

החיוורון הפתאומי שהתפשט בפניו, ודרך דיבורו הזהירה, העידו כאלף עדים שהוא יודע משהו. אך נמנעתי מללחוץ עליו. פשוט לא הייתי מוכן ולא רציתי לשמוע מפיו את אשר הוא יודע. חזרנו הביתה. את השיחה עם הטבח שמרתי לעצמי. לא היה טעם לספר עליה לאיש.

למחרת, יום ראשון ה-14 לאוקטובר, ידעתי כי התחילו להודיע למשפחות החללים. בשעה מוקדמת הלכתי למועצת הפועלים, להכין את עלון היחידה.

ספרתי את הרגעים. ידעתי שאם תעבורנה שעות אחדות ולא יחפשו אותי, משמע שהכל בסדר. ואז „ניתן לנמרוד על הראש“, שלא מצא דרך לצלצל אלינו...
השעות חלפו. תשע. תשע וחצי והכל בסדר... דקות אחדות אחרי השעה עשר בא דוד, אביה של עמליה. ניגש אלי. חיבק אותי ואמר בקול נמרץ „רפי בוא הביתה!“ התקיפות שבקולו לא הותירה מקום לוויכוחים. לא היה מקום לשום שאלה.
חשך עלי עולמי.
לא, זה לא יכול להיות, התרוצצו מחשבות לא מסודרות בראשי... זו בוודאי טעות... חזרתי הביתה, לאדית ולמיכל, ולסבתא, שהיתה עמנו. חיבקתי את אדית חזק. חזק מאוד ופרצתי בבכי קולני במשך זמן ממושך. בכינו כולנו ביחד. בכינו זמן רב עד שאדית שהחווירה מאוד, נזקקה לטיפול הרופאה.
מאז חשך עלינו עולמנו. בכי חרישי ועצור מוסיף לחלחל בנו, ואינו חדל. אנו בוכים, לעיתים לחוד, ולעיתים ביחד. נמרוד איננו יותר אתנו... נשאר זכרונות יפים ומכאיבים, שקשה מאוד לשאתם ולחיות עימם...

עשר השנים הראשונות, כמעט מחצית חייו, עברו על נמרוד בקיבוץ גבולות שבנגב המערבי. המדבר וחולות מלוא-העין, היה הנוף הראשון שראו עיניו. את צעדיו הראשונים עשה בהם. את מילותיו הראשונות הגה נוכח נוף מדברי זה. רצה הגורל וכעבור עשרים ושניים אביבים — והוא עלם יפה-תואר ויפה-נפש — יעשה אף את צעדיו האחרונים ויאמר את מילותיו האחרונות, במכשיר הקשר, באותו נוף מדברי וחולות מלוא-העין, כאשר הוא מפקד על פלוגת טנקים לא הרחק מן התעלה.

נמרוד נמנה עם אחד עשר הילדים הראשונים בקיבוץ, שהיוו את הגן הראשון ולאחר מכן את הכיתה הראשונה. ילדותו עברה עליו בתנאים קשים של קיבוץ צעיר בנגב הרחוק. אך כל אלה שעסקו בחינוך ילדי-הקיבוץ הראשונים, ואנו ההורים בכלל זה, השקיעו במשימה חינוכית זו תשומת-לב רבה ואהבה גדולה, אשר אין ספק כי השפיעה בדרכים גלויות ונסתרות על עיצוב אופיים ואישיותם בעתיד.

לימים התפזרה קבוצת ילדים זו לאחר שמשפחותיהם עזבו את גבולות — מי לקיבוץ אחר ומי לעיר, או לכפר. חיים מלאי פעילות של צעירים אלה, תחילה בלימודים ואחר כך בצבא, לא איפשרו אלא פגישות נדירות ביניהם. אולם בכל פעם שהיינו מזכירים, באקראי, תקופה זו, היה אומר עליהם נמרוד באהבה: „שובבים גדולים היינו אז... חבל שאני רואה אותם, אך לעיתים רחוקות עכשיו”...

אותם דרדקים שהסתובבו אז יחפים בחולות, כשלגופם תחתונים וגופיות בלבד, נעשו לימים קצינים בצה"ל, טייסים, תלמידי אוניברסיטה וחברי קיבוץ. נמרוד, שהיה סרן בשריון, וגדעון שהיה טייס סקייהוק, לא שבו לחיק משפחותיהם בתום מלחמת יום הכיפורים.

פגישתו הראשונה עם מה שמכונה „הבעיה הערבית“, היתה, מן הסתם, בהיותו בן שש או שבע. בבוקר של שבת אחת, הגיע בשעה מוקדמת לחדר וסיפר לנו כשהוא נרגש כולו:

— „אתם יודעים, כשקמנו בבוקר ראינו ערבי מת, על יד בית-הילדים“.

— „כן, אנחנו יודעים, ענינו. זה מחבל שהשומרים פגעו בו בלילה“.

— „אז מה, ככה ישאירו אותו מת?“

— „לא, נימי. החברים עוד מעט יקברו אותו. השומרים בלילה, כנראה לא ידעו שפגעו בו“.

— „ולמה הרגו אותו?“

— „כי רצה להיכנס לקיבוץ ואולי היה לו נשק. היה יכול לירות ולפגוע בחברים“.

— „וגם בילדים?“

— „גם בילדים. האם התקרבת אליו?“

— „הלכתי עד הגדר. לא קרוב קרוב, כי אני לא אוהב לראות אחד שהוא מת“.

נימי (כפי שכולם כינו אותו בתקופה ההיא), היה בן שנה וחצי כאשר נולדה אחותו מיכל. חששנו קצת, כיצד יקבל את אחותו, והאם יתעוררו בו רגשות קנאה, הטבעיים כל כך בגיל זה. חששותינו אלה התבדו מיד. כאשר חזרה אדית מבית-החולים ומיכל בזרועותיה, ניגש אליהן נימי, הושיט יד מלטפת ואמר בחיוך: „מיכל חמודה“... יחס זה וחיוכו הלבבי היו שמורים לאחותו כל חייו. שנים רבות לאחר מכן, בהיותו כבר קצין בצה"ל בא הביתה לחופשת סוף שבוע ומשכורתו הראשונה, כאיש צבא קבע, בכיסו. עוד בטרם פשט את מדיו, ובטרם התיישב לאכול צהריים, לקח את מיכל העירה וקנה לה חליפה. הוא ידע כמה היא משתוקקת לחליפה זו, ובלי הרבות אומר ודברים, אלא בפשטות אמר לה: „בואי מיכל, ניסע לקנות לך חליפה“.

כשנולד אחיו רונן, אותו אהב אהבת נפש, חיבר נימי, בן התשע, את שירו הראשון לכבוד הולדת האח. לימים בהיותו מ"מ צעיר במוצב „המזח“, ליד התעלה, והוא רחוק מהבית והנפשות האהובות עליו כתב מספר שירים לעמליה חברתו. הוא סיפר לי על כך באקראי:

— „אתה יודע שכתבתי כמה שירים לעמליה?“

— „לא. מניין לי לדעת? האם אפשר לראות אותם?“

— „מה זה עולה על דעתך“. אמר כנעלב. „מה פתאום שתראה שירי אהבה שלי?“

אחרי נפילתו ראינו את השירים. הופתענו לא מעט מן הרוך והעדנה שאפיינו את כתיבתו, וזאת לאחר שיצא לו שם של „מפקד קשוח“ בשריון.

אליך

לעמליה.

כבר הגיעה העת
שנאהב באמת.
שנחפוץ רק לישון,
אישון מול אישון,
בלי לרצות להקיץ.
נשחק לבריות
נלעג ללחשים.
נאהב בשתיקה,
נישרף בלחישה.
כי הגיעה כבר עת
שנאהב באמת...

נמרוד

בן תשחורת

בן עשר היה נמרוד כשנפטר סבו. אדית ואני חזרנו הביתה ולא ידענו כיצד לבשר את הבשורה הקשה לילדים. הוצאנו את תצלומו של סבא מן המגירה והצבנו אותו על השולחן. נמרוד פרץ מיד בבכי מר. „סבא המסכן! למה? למה?“

זמן קצר אחרי מותו של סבא עזבנו את גבולות ועקרנו לאשקלון. ביום בואנו לאשקלון עבר על נמרוד משבר קשה. הוא ישב ליד הכניסה לחדר המדרגות ושמר על החפצים שהבאנו מן הקיבוץ. הסביבה הזרה של העולים החדשים, הילדים הרבים שהתאספו להביט בנו, והמבטים הצוננים של המבוגרים — כל אלה היו לו לזרא. הוא ישב מהורהר ומדוכא, כעומד לפרוץ בבכי בכל רגע. אך כדרכו, הוא לא בכה ולא התמרמר ורק מבטו העצוב הסגיר את אשר הרגיש באותם רגעים. נמרוד, ככולנו, השתדל להסתגל לסביבתו החדשה ולהכות בה שורשים. התנהגותו לא גרמה לנו שום „כאב ראש“ מיותר, העשוי להתלוות לגיל התבגרות זה. סביר בהחלט להניח, כי היו לו בבית-הספר, פה ושם, בעיות של השתלבות ב„מנהיגות הכיתה“ ותחרות על רכישת חיבתה של „מלכת הכיתה“. אך בכל אלה לא שיתף אותנו, ומצא את דרכו בכוחות עצמו.

יש בי שדון

יש בי שדון כזה,
מצחיק, טיפש וערום.
לפעמים מגמגם, לפעמים מתעתע.
בלתי נשלט כזה, מרדן ותוקפן.
מין בן-תשחורת שוטה ודורסן.
עומד הוא נכלם אל מול קושייה
ובוחל בתשובה המקובלת על כולם,
מין שדון, כזה עצוב,
שאיני יודע, אם אותו לאהוב או לקלל.

נמרוד 12.12.71

באוגוסט 1964 הגיע נמרוד לגיל בר-מצווה. התלבטנו כיצד לחוג את המאורע: מעולם לא היינו דתיים או מסורתיים, והעלייה לתורה לא נראתה לנו. גם מסיבה, באחד האולמות, לא באה בחשבון, כי הוצאה כזאת לא יכולנו להרשות לעצמנו. כיוון שגם מיכל הגיעה לגיל בת-מצווה, כעבור מספר חודשים, הודענו לילדים כי נערוך את המסיבה, בין שני התאריכים, בדירה — בחוג המשפחה בלבד. נמרוד קיבל את ההצעה מיד, בלא תלונות ומענות.

כך, או כך, הטלנו עליו להכין למסיבה דברי-ברכה. תחילה לא היה נמרוד מוכן לשמוע כלל על „כתיבת נאום“. לבסוף, נתרצה וכתב בבהירות ובפשטות:

„חבל שסבא איננו איתנו. הוא היה בוודאי מאושר להיות פה ולראות אותנו חוגגים בר-מצווה“. הוא הודה לנו על שעשינו בשבילו כל מה שיכולנו וסיים באומרו: „אני מקווה לא לאכזב אותכם“. ואמנם את הבטחתו קיים עד יום מותו.

כאמור, לא היה נמרוד מאלה המתלוננים כי אצל חבריו זה אחרת — יפה יותר וטוב יותר. גם כאשר היה תלמיד, בגימנסיה „הרצליה“, כעבור שנתיים, לא שינה ממנהג זה של הסתפקות במועט. הוא למד בצוותא עם בני-עשירים, אשר התלבשו, במסיבות פרטיות אליהן הוזמן, לפי מיטב צווי האופנה האחרונה. לא ייחסנו לענין חשיבות בשעתו. לא אחת בא הביתה לבוש חולצות ומכנסיים שלא הכרנו. על שאלתנו מניין לו בגדים אלה, היה משיב: „שאלתי מחבר“. החיור שהיה מתלווה לתשובה זו משמעותו היתה — אם תרצו תאמינו, ואם לאו, ראו בזה בדיחה. רק מאוחר יותר, כאשר היה כבר איש צבא הקבע, ולו מלתחה מגוונת בארון הבגדים, גילה לנו כי אלה היו אומנם בגדים של חברים אותם קנה בלירות אחדות, כבגדים משומשים... כאשר הערנו לו על כך בתרעומת ושמץ של עלבון, העיר כדרכו בפשטות ושלווה „זה מה שמטריד אתכם עכשיו?“

תחילת "הרומן" עם צה"ל

בקיץ 1965 מתחיל נמרוד את לימודיו בפנימיה הצבאית, שנפתחה לראשונה בתל-אביב. תחילה הססנו מאוד, אך נמרוד ביקש ולא הרפה. לא רצינו לשלוח אותו מהבית בגיל צעיר כל כך, כי אהבנו את הנער, כפי שכל אב ואם אוהבים בן בכור מוצלח. עם זאת קשה היה לסרב לו. לבסוף הסתמנה פשרה: ידענו כי רק עשרה אחוז מן הפונים מתקבלים, וכי למה דווקא הוא יהיה ביניהם? אלא שנמרוד התקבל ולא היה מאושר ממנו באותו יום.

לבסוף הגיע המועד בו החלו הלימודים. ליווינו אותו לגימנסיה „הרצליה“ והיתה זו פרידה עצובה למדי. בעיני הורים רבים ניקוו דמעות בזווית העין. מאותו יום התחיל הרומן הארוך של נמרוד עם צה"ל, רומן אשר הסתיים בצורה נוראה כל כך כעבור שמונה שנים. מעתה יגיע נמרוד הביתה רק לחופשות קצרות של סוף-שבוע, אחת לשבועיים שלושה. כך בפנימיה, וכך מאוחר יותר, בהיותו חייל וקצין בצה"ל. כאשר אנו משחזרים כיום תקופה זו של לבטים, אם להסכים להליכתו לפנימיה, או לסרב לו, מקבלים הדברים משמעות שונה. אז הסכמנו, כביכול, מפני שנמרוד רצה בכך ומפני שהסיכויים כי יתקבל נראו קלושים, אולם עתה נדמה שלא זו היתה הסיבה האמיתית להסכמתנו: גם מבלי לומר זאת, הבינונו כי צה"ל הוא עתה האתגר לאנשים צעירים, כשם שעשרים שנה לפני כן היה אתגר זה התיישבות חלוצית בספר, ואל לנו לעכב בעדם מללכת בדרך זו.

הגרון נחנק. עיני נעצמו מרוב המולה ואבק. אך
הדחיפות בצידי נמשכות ונשימתם של הרצים אחרי כבר
מורגשת בעורפי. לאן? מדוע? מה החיפזון?
אני לדרך אחרת אשים פעמי! מישהו בתוכי
קורא: בדרך המובילה לאי-אן, היה אתה!
עמוד מחוץ להמון, על גחלים לוהטות, בין
הפגרים של אתמול והפגרים של מחר, ובכה את
ההמון הנוהר לדרכו...

נמרוד

נמרוד התייחס לחינוכו בפנימיה, קודם כל כאל הכשרה לדרכו העתידה בצבא. את נושא הלימודים „לקח בקלות“. היתה לו תיאוריה כי „סגירת הפער“ בין ציון 6 ל-8 טעונה עבודה מפרכת ולא כדאית.

— „מדוע להשקיע מאמץ רב כל כך בלימודים בשינון וחזרה, כאשר ישנם דברים נפלאים אחרים שברצוני לעשותם...“ אך, כמובן, שבדרך זו הצליח גם לצבור „חמישיות“. כאשר התקרבה השנה לסופה, והמצב נעשה קריטי, ואף סיכן את השארותו בפנימיה הצבאית, היה נמרוד משנס את מותניו ובמשך שבועות אחדים היה „עובד על ביטול החמישיות“. הוא עשה זאת תמיד ביסודיות ובהצלחה רבה, עד שכל אלה שהיו בסוד הענין, השתאו תמיד מחדש.

„באתי להיזח חייל טוב“

לא אחת העירו לו מפקדיו כי עם יכולת למידה כזאת, הוא מסוגל להיות בין התלמידים הטובים בכיתה; נמרוד נהג להשיב בפשטות: „באתי הנה כדי להיות חייל טוב. להצטיין בלימודים יכולתי גם באשקלון. האם בנושא החיילות אני לא בסדר?“ — והתשובה על שאלה זו היתה תמיד חד־משמעית.

חודשים חלפו ואנו הרגשנו כי נמרוד צומח ומתפתח. התרשמנו כי הפנימיה מפתחת בו תכונות חשובות, מחזקת את קווי האופי החיוביים שלו, ומגבשת אותם לאישיות בוגרת. מעולם לא דיבר בתרעומת על הפנימיה, גם כשהיו בעיות שהציקו לו. למרות כל מגבלות המשמעת, הרשה לעצמו לא אחת, „להתפרפר“ ולעשות דברים שאהב, חרף האיסור המפורש. כך למשל הגיע, לא אחת, לשפת הים במקום לשיעור בכיתה; לקאונטרי-קלאב בהרצליה, בלווית בנות המין היפה, במקום למיטתו בפנימיה. כאילו הרגיש כי חיו יהיו קצרים ועליו למהר ולמצות מתוכם את כל הניתן.

דברים אלה גרמו גם למתיחויות בינו לבין מוריו ומפקדיו בפנימיה. אולם, כפי שאמרו לאחר מכן מפקדיו בפנימיה: „הרגשנו כי לבחור צריך לתת ללכת עד הסוף, וכי הוא צריך להיות אחד מאלה שיסיימו את הפנימיה...” נמרוד היה אהוד ואהוב על מפקדיו, מוריו וחבריו ובאחת – על כל אלה שהכירוהו.

בתום תקופת לימודיו בפנימיה הצבאית, ניצב נמרוד בראשית דרכו החדשה בצה"ל, והוא עלם גבה-קומה, יפה-תואר ויפה-נפש. ידענו כי בסיימו את הפנימיה הפיק ממנה יבול מבורך: אישיות בשלה, עקרונות מוצקים והכנה טובה למשימות הבאות בחייו.

כאשר, לאחר זמן, סיכמנו בינינו את תקופת לימודיו בפנימיה הצבאית, היה הסיכום חיובי בהחלט. מה שציער אותנו היתה העובדה, שהתחזקה עוד יותר לאחר מותו, כי הדבר היה כרוך בפרידה של ארבע שנים ממנו, ארבע שנים יקרות שיכול היה לחיות יחד עימנו. אך מי יכול היה לשער כי יילקח מאיתנו לנצח והוא צעיר כל כך...

29 בלבד מבין 80 החניכים, שהחלו את המחזור הראשון בפנימיה, זכו לסיימה בהצלחה ב-1969. שישה ממסיימי המחזור הראשון נפלו במלחמת יום-הכיפורים.

במכתב שהגיע אלינו בימים אלה, כותבת לנו מלכה בת כיתתו של נמרוד בגימנסיה „הרצליה“, אותה לא הכרנו קודם, כדברים האלה...

„נמרוד היה הטעם לקום בבוקר ללימודים“

זה שישה חדשים שאני מנסה לכתוב לכם. לא עובר כמעט יום בלא מחשבה ונסיון להעלות דברים על הכתב. אלא שהפעם לא אכתוב טיוטה, אחרת שוב אקמט אותה ואשליכה לסל. שמי מלכה. בת כיתתו של נמרוד בגימנסיה „הרצליה“. אני שבה ומהרהרת איזו משמעות יש לביטוי „חברים לספסל הלימודים“. אני יודעת שחבר כמו נמרוד לא היה לי ולא יהיה לי לעולם. נמרוד היה לגבי, הטעם לקום בבוקר ללימודים. נמרוד היה זה שהבטיח להצטרף אלי מיד בחוץ כשהמורים נזפו בו. נמרוד היה זה שאמר לי: „ילדה, את יפה ואני יפה, אז בואי נעשה חיים משוגעים“. אבל נמרוד ידע נאמנות מה היא ונהג מיד להוסיף כי חלילה לו לבגוד בעופר, חברי אז ובעלי כיום. אהבתי השקפת חיים זאת, אך גם יראתי אותה, כי נמרוד ידע מה גדול כוחו לגבי. פשוט אי אפשר היה להתווכח איתו. הוא נהג לומר: „בחיך, החיים כל כך קצרים. אין טעם לעסוק בלימודים ובשאר הדברים הרציניים...“

„כשהייתי מוכנה לבחינה — וגם זה קרה לפעמים — פחדתי שאם נמרוד לא יהיה מוכן, הרי נגזר גם עלי לוותר על אותה בחינה... היה בו דבר מה הראוי להערצה. הוא ידע שקשה לעמוד מול כוח שיכנועו המקסים, ואף על פי כן מעולם לא ניצל זאת.“

„כשנמרוד לא בא ללימודים, שוב לא מצאתי טעם להישאר בכיתה. אהבתי את מצב רוחו המקסים ואת שאלתו בבוקר: את אוהבת אותי היום? — בוקר טוב... אם קרה משהו, ומשבר כלשהו היה פוקד את נמרוד, הכיתה כולה היתה דואגת.“

„לא פלא, שהאנשים זוכרים את תקופת לימודיהם לאורך-ימים. נפלא. נפלא היה להיות אשת סודו של נמרוד, ומה גאה הייתי כשהיו באים לשאול אותי מה קרה לנמרוד ומדוע הוא מדוכדך. אבל היכן, היכן מוצאים עוד מין נמרוד שכזה היום, שינחם ויעודד כפי שידע לעשות עם כולם.“

„כשנפרדנו בתום הלימודים בגימנסיה, ידענו שבא הקץ לידידות הנפלאה. נמרוד אמר אז כי בוודאי לא ניפגש יותר, ואם ניפגש יפוג הטעם הטוב של ידידותנו. „שוב לא אשאל אותך אם את אוהבת אותי, ואת תשאלי רק שאלות נדושות, כמו מה נשמע, מה אתה עושה כעת, ושוב מה נשמע.“... אז חשבתי כי אתאמץ ככל שאוכל שלא לפוגשו, כי לא ארצה להכיר את נמרוד האחר. כאשר פגשתי אותו לימים, עם חברתו, ידעתי כמה הייתי צריכה להימנע מפגישה זו. חברתו שאלה: „מי היא זו?“ ונמרוד השיב: „בחורה שלמדה אתי בתיכון.“ ואלו הוסיף: בחורה נחמדה...“

„במלחמה היה זה נמרוד, שמילא את מחשבותי ודאגתי. כשסיפרו לי שהוא נפל, ידעתי שביכיתי אותו עוד שעות רבות לפני שנודע לי הדבר. בעלי אמר כי אין לי זכות לכך, שכן לא תפסתי, אלא חלק זעיר בחייו. אין לי תשובה על כך מלבד המועקה שאני חשה בליבי זה שישה חודשים. מועקה המתמקדת סביב דמותו היפה של נמרוד, שנפל. היום אני אם לבת ושמה שלי. בני ייקרא נמרוד!“

(מכתב מבת כיתתו להוריו של נמרוד — אפריל 74)

ימים ולילות בסיני

בהתגייסו לצה"ל מבקש נמרוד ללכת לשריון. תוך שנה הוא עובר את כל הקורסים והמקצועות, כשגולת הכותרת הם קורס מפקדי טנקים וקורס קצינים. בדיוק שנה מתאריך גיוסו, הוא מקבל את דרגת הקצונה וכסג"מ צעיר, והוא רק בן 19 שנה, מוצב כמפקד מחלקת טנקים בסיני, לשם הוא מגיע באוגוסט 70, ימים אחדים לאחר תחילת הפסקת-האש עם המצרים.

לא אחת תהיתי כיצד זה מטילים על בחור כה צעיר אחריות כה גדולה, בגזרה בה כוחות המצרים, מעבר לתעלה, היו סמוכים לו יותר מכל כוח ישראלי אחר בשטח. אולם התברר כי דווקא מציאות זו השפיעה על נמרוד בכיוון של התבגרות מואצת, חידוד חוש האחריות והעמקת שיקול הדעת.

לימים, כאשר מונה למפקד פלוגה, סיפרו פיקודיו כי הופתעו, משיקוליו ומכוח השכנוע שלו שהיו כשל אדם בן שלושים לפחות. „לא יכולת בשום פנים לנחש, שעומד לפניך אדם המבוגר מהקצינים שלו בשנה אחת בלבד. בהופעתו ורגישותו היה משום איתנות ונחרצות של אדם מבוגר בהרבה” – סיפר אחד הקצינים.

בלילותיו הארוכים במזח, מול הצבא המצרי, חשב מן הסתם רבות על דרכו כמפקד בצה"ל. התוצאה היתה שגיבש קוו מוגדר מאוד, ממנו סרב לסגת. הוא החליט כי קו תקיף, בלתי מתפשר, מה שנהוג אף לכנות כ„קשוח“, הוא הדרך הנכונה בה יש לפקד על הפלוגה. הוא מתלבט, מחפש דרכים בכוחות עצמו, ומצליח ליישם בסופו של דבר, את תפיסתו זו, תוך התגברות על קשיים לא מעטים.

עמליה,

אני רוצה שתביני. הימים שלי בפלוגה הם ימים של התעסקויות במיליון דברים קטנים ומרגיזים שתופסים את כל שעותי, מהשכמה ועד שעת לילה מאוחרת. הפעילות שלי היא צפופה ושטחית. מעטים הם הרגעים בהם אני יכול לחשוב, להתעמק בספר טוב, ולהתעניין בדברים שאני אוהב. מצד שני אני מספיק ריאליסטי בשביל להבין שאלה יהיו חיי בשנה הקרובה וכי עלי להשלים עם העובדות האפורות ולהשקיע הכל כדי להצליח. להוכיח לעצמי שאני טוב מהאחרים. שלמדתי לקח מנסיוני כמפקד. שאני מתפתח ולומד, אמנם במישור צר באישיותי, מישור שאיני כל כך אוהב, אבל אני חייב לשכללו, על מנת לקיים יחידה מסודרת ומאורגנת, ממושמעת ובעלת מורל ולתת לפי-קודים שלי מקצת סיפוק ואור בשירותם הממושך בסיני. כל הדברים האלה דורשים ממני להשקיע הרבה ולעבוד קשה, כדי להגיע לרמה ולסטנדרטים שהצבתי לעצמי.

אלפי נשיקות

נמרוד

הפלוגה שקיבל היתה מן הוותיקות בגדוד, ולא בנקל הסכינה לשיטה זו של "יד קשה", מה עוד שקודם לכן נהגו בה בדרך שונה לחלוטין. רבים ממפקדיו וחבריו של נמרוד הציעו לו לרפות מעט את "אחיזתו במושכות" ולהסכים לפשרות, אך הוא סרב. היתה לו לנמרוד תפיסה מסויימת ומוגדרת מאוד כיצד צריכים להתנהל החיים בפלוגה, ומה צריכים להיות היחסים בין המפקד לפיקודיו. ומעניין: אותם חיילים וקצינים, אשר סיפרו בשעתו כי נמרוד "קרע" אותם והעלה את חמתם, מוכנים להודות כיום, במבט לאחור, כי הוא שצדק למעשה, וכי הפלוגה שלו וחייליו היו הטובים ביותר בכל פעולה בשטח. בסופו של דבר אותם קצינים צעירים, שלא השלימו תחילה עם צורת הפיקוד הנוקשה של נמרוד, ואף התווכחו עמו על כך, סיגלו לעצמם את דרכו זו, שעה שנעשו הם למפקדי פלוגות. אומר אחד מהם, שהיה מפקד מחלקה אצל נמרוד, וכיום מפקד פלוגה בשריון: "בכל פעם שיש לי בעייה קשה בפלוגה, אני עוצר לרגע וחושב: מה היה עושה נמרוד במקרה כזה? אחרי שאני רואה לנגד עיני את נמרוד, "נקלע" לבעייתי, ונחלץ ממנה במסגרת עקרונותיו המוצקים כסלע, אני מוצא תשובה לבעייתי..."

רבים מבין קציניו ופיקודיו, אשר מאוחר יותר הכירוהו גם כאדם שלא במסגרת תפקידו כמפקד, השתאו מן הסתירה העמוקה שבין נמרוד האדם – בחור רגיש וחייכני, אופטימי ושופע טוב לב, לבין נמרוד החייל – המפקד „הקשוח” והרציני, השומר על מרחק בינו לבין חייליו ודורש אף מהקצינים שלו להצדיע לו בכל עת. סתירה זו, לכאורה, היתה חידה והיא הוסיפה מעין נופך של מיסתורין לדמותו העשירה והמגוונת. „נמרוד זה כותב שירים? מנגן על גיטרה? מה פתאום, זה לא מסתדר לי בכלל” – סיפר לי אחד מקציניו, שהכיר אותו במשך תקופה ארוכה בפלוגה, עד שנתגלה לו גם צידו האחר של נמרוד: „הייתי איתו פעם בהופעה של שלמה ארצי. הגנבתי מדי פעם מבט לעברו. איזה ברק בעיניים. איזו הנאה שלא ידע להסתירה. הופתעתי מאוד, מאוד. נמרוד אוהב מוסיקה... ממש פלא. מעולם לא ראיתי אותו מאזין למוסיקה, מעולם...”

נמרוד שרת שלוש שנים רצופות בסיני. כאשר הגיע הזמן להחליף את מקום שרותו, קיווה כי יתנו לו לשרת קרוב לבית. אחרי תקופת שירות של שלוש שנים בסיני, וארבע שנים לפני-כן בפנימיה הצבאית, רצה מאוד להיות קרוב לבית ולעמליה. הוא היה משוכנע כי מן הראוי שיתחשבו בו לאחר שהשקיע כה הרבה בשירותו בסיני. בגייס רצו לתת לו תפקיד חשוב ביותר, לפי הערכתם, אך נמרוד לא רצה בו מפני שהיה כרוך בחתימה של שנים נוספות בצבא הקבע. בגייס לחצו, והעמידו לפניו ברירה: לחתום, או לשרת בשבטה. הוא לא ויתר, והגיע לשבטה, ואולם היה מאוכזב מאוד. אלא שכדרכו לא יצא מכליו. היה שקט מאוד ומאופק, אף שהעצב נשקף היטב מעיניו. כל מה שאמר לנו היה: „אתרגל גם לזה. אני מכיר את עצמי. אעשה הכל כדי להוציא עבודה טובה גם שם...”

איננו יודעים אם הספיק. חודשיים בלבד שרת בתפקידו החדש בשבטה, בטרם פרצה המלחמה.

האוייב האחר בסואץ

חזית תעלת סואץ ירדה מהכותרות והתרחקה מתשומת לבו של הציבור מאז נכנסה הפסקת האש לתוקפה באוגוסט 1970. כתבו הצבאי של הג'רוזלם פוסט, הירש גודמן, ביקר בעמדה של יחידת שריון, שהיתה ממוקמת סמוך לתעלה, ועמד מקרוב על המלחמה המתנהלת נגד מה שכונה בשם „בדואיניזם“, או פשוט אדישות, כותב גודמן:

נמרוד הוא סגן ביחידת טנקים. הוא אחראי לחייהם של כ-60 איש. לציוד בשווי של מליוני לירות ולהגנה על גיזרה אסטרטגית בגבולה של ישראל עם מצרים על תעלת סואץ. נמרוד הוא בן 21.

יום חיל השריון הביא שינוי נעים לנמרוד ולאנשי יחידת הטנקים שלו — ביקור של „איש חוץ“. זה היה הדבר הלא-שיגרתי הראשון שקרה במשך מספר שבועות.

הפגז המצרי האחרון, שנפל בחזית התעלה לפני 26 חודשים, סימן את הפסקתה של ההתענינות הציבורית הגדולה באנשים המופקדים על הגנת התעלה. אלה הפסיקו לקבל מתנות, או מבקרים, מטעם הוועד למען החייל. הם חדלו מלעניין את כתבי העיתונות והתורמים מחו"ל, שהיו להוטים אחרי הצצה ב„מלחמת ישראל“. החיים הפכו למלחמה בשיעמום, למלחמה בדימורליזציה, המתנהלת בעמדה מבוצרת ומרוחקת מאות קילומטרים ממרכזי הפעילות העיקרית בפנים הארץ.

נמרוד ואנשיו ממוקמים בקצה הדרומי של תעלת סואץ. במקום בו היא מתחברת עם המפרץ. פסל ערוף-ראש של בונה התעלה — פרדיננד דה-לספס — ועיר הרפאים פורט-תאופיק, משתרעים דומם, בשמש הלוהטת של סיני. מעבר לתעלה ממשיכים המצרים בהקמת ביצורים. ספק חרדים ספק חולמים על היום בו תגיע אליהם הפקודה לגרש את הכובשים הישראליים. אך בינתיים האווירה רגועה.

הציבור שכח כנראה שעמדות, כמו זו, של חיל השריון הן הגורם המרתיע העומד בפני המצרים שמעבר לתעלה. ברם, הצבא לא שכח אותן; הוא עושה מאמצים גדולים להילחם בשיעמום.

למעלה מ-100 סרטי קולנוע מחולקים מדי שבוע על-ידי קצין החינוך של חיל השריון בסיני. לכל עמדה מכונת ההקרנה משלה. מדי פעם מגיע איזה מרצה כדי לעודד דיונים וויכוחים. להקות צבאיות וזמרים אזרחיים מבקרים שם באופן סדיר, כחלק משרות המילואים שלהם, מאחר שאף הם חדלו מלהתנדב לפעולות מסוג זה. מכל מקום, פעולות

כאלה ממלאות רק חלק קטן מ-500 השעות שבהן ערים האנשים במשך החודש. כיצד יבלו האנשים את יתר הזמן? דבר זה תלוי כולו ברוחו ובדמיונו של מפקד הכוח.

„אחת הבעיות הקשות העומדות בפנינו „אמר לי נמרוד“, היא למצוא תרופה יעילה ל„בדואניזם“ — שהוא המונח הצבאי הרשמי לאדישות. „כאשר אדם מבלה זמן רב מדי, כשהוא שרוע על גבו, הוא מתחיל לאבד עניין — תחילה בהופעה האישית שלו, אחר כך בטנק שלו, ובסופו של דבר בעצמו“.

כדי להלחם בתופעה זו, עומד נמרוד על כך שאנשיו יחיו במסגרת של משמעת קפדנית, בחייהם היום-יומיים. הם קמים מוקדם בבוקר. אחרי ההתעמלות הם מתכוננים למיסדר. אלה מהם שאינם נקיים למשעי צפויים למסדר נוסף במשך היום. לאחר מכן עוברים האנשים לטיפול היומי בטנקים — כל בורג וכל אום, וכל חלק של הציוד, חייבים להיות במצב תקין.

העמדה הזעירה הזאת היא דוגמה ומופת לסדר ולנקיון. מקומות השינה, וכן המשרדים ויחידות השירותים — שכולם ממוקמים בבונקרים — מסודרים. הריצפה נקיה למשעי. לאנשי הצוותים אין תאים סגורים במנעולים, אך כל דבר נמצא במקומו. בתי השימוש אינם מעלים צחנה. שלטים בצבעים מקשטים את העמדה ומסבירים לך שסככה גדושת ציוד, מסודר בערמות, היא למעשה מחסן, והמקום בו ניצבת ארובה הוא המטבח.

הכנת שלטים וסיוד אבנים הם חלק נכבד מהמלחמה הנואשת בהדרדרות המורלית של האנשים, בנוסף להיותם אמצעי חיוני לשמירת מצבו התב-רואי של המוצב, בו אוכלים, ישנים וחיים עשרות אנשים במקום סגור ובתנאי תברואה מינימליים.

נמרוד מנצל את זמנו הפנוי להעלאת הרמה של אנשיו. קציני היחידה נותנים הרצאות מדי יום ביומו — שהן חזרה על אותן ההרצאות ששמעו בבית-הספר לקצינים. בהרצאותיהם על נושאים אלה, הצליחו להכין צוות של אנשים מקצועיים מעולים, הבקיאים בכל התחומים הקשורים לטנק ותפעולו. הנהגים הוכשרו לשמש כתותחנים ולהיפך, ועל-ידי כך הושגה רמה שבה מסוגל כל אדם להחליף את השני.

ההרגשה היא שבמוצב זה אין דקה שהולכת לאיבוד. זוהי כוורת של פעילות ללא ליאות, מהרגע בו מתעוררים האנשים ועד לכיבוי האורות. אין פירוש הדבר, שכתוצאה מכך, מפקד היחידה הצעיר הוא כיום אהוד על אנשיו, אבל הם מכבדים אותו, בזכות עצמו.

יחידתו של נמרוד היא טיפוסית ליחידות רבות אחרות החונות באזור התעלה. חייהם קשים, והשירות שהם עושים למדינה הוא גדול. הם מבליים חודשים רבים בעמדותיהם המרוחקות. לאחר מכן הם מוחזרים למספר חודשים לאימונים נוספים — שוב בסיני. וכך עוברות שלוש שנים. בהיותם בחזית, הם מבליים שלושה שבועות בתפקיד ושבוע אחד בבית... שבוע אחד בו הם מחזירים לעצמם את שנות נעוריהם היפות ביותר, אותן הם מבליים על חולות סיני.

„דמות מגנטית“

אני מודה כי בעצמי הופתעתי כאשר סיפרו לי כי הוא קשוח עם חייליו. פעם שאלתי אותו על כך והוא השיב: „אבא, זו הדרך הטובה להגיע להישגים בפלוגה. האמן לי ניסיתי גם דרכים אחרות“ — זהו חד וחלק.

אך גם כך: „כל מי שהכירו, באורח קצת יותר מעמיק, אהבו. אומר מפקדו, סא"ל גיא: „היה זה אופייני, שכל מי שהכיר אותו מקרוב, אהב אותו. היתה זו דמות מגנטית שהיתה נחרטת בזכרונוך וקשה מאוד היה להיפרד ממנה...“

רגעי אושר קצרים

עמליה, נמלה שלי

...קיים גם העולם השני, הלבן האידיאלי, של האהבה והאהבת, של הבית, של החיים, או יותר נכון של השעות חסרות הדאגה והאחריות, בהן אתה מתייחד עם האהוב עליך בלבד, ושבהן אתה משקיע בהתאם לרצונך ולאהבתך. את הסמל של עולם זה, אהובה. מבינה, מתפנקת, סולחת על רגעי עייפות, אוהבת להקשיב ולשמוע כל מלה של פטפוטי אהבה. אני יודע שקשה, ואני יודע שרגעי האושר הם קצרים, אך הבה נעמוד במבחן זה שהעמידה בפנינו המציאות, אמיצים בוטחים ואוהבים כתמיד.

המון אהבה

נמרוד.

כשנמרוד היה מגיע לחופשה, אחת לשבועיים או שלושה, היה זה חג אמיתי לכולנו. מי שהיה מבחין ראשון בגיפ שלו היה פורץ בשאגה: „נמרוד בא!“ הכל היו עוזבים מיד את עיסוקיהם ובאים להקביל את פניו. מי בלחיצת יד, מי בנשיקה ומי בחיבוק. על כוס קפה וסיגריות, היינו מחליפים מילים אחדות, ובראש וראשונה תמיד רצה לדעת מה חדש בבית.

נמרוד היה מגיע בדרך כלל עייף, ולא היה בכוחו לנהל שיחות ארוכות. אך חילופי המבטים, החיוכים, האושר שבפגישה, וההערות הבוחנות של אמא — הספיקו בהחלט. העיניים של כולנו ליטפו אותו ולא משו ממראהו היפה והטוב — ולב כולנו היה מתמלא גאווה ועובר על גדותיו.

פגישות אלה היו תמיד קצרות. נמרוד היה קם להתקלח, הולך לישון, או קופץ לעמליה, חברתו. לעיתים, לפני הכל, היה ניגש לחדר, נוטל את הגיטרה ומנגן. לא אחת היה רונן אחיו הצעיר, מצטרף אליו בשירה ותוך זמן קצר כולנו היינו שם, מאזינים.

הנגינה, בה היתה החתירה ליופי ושלימות העיקר, בצד חוויות רבות אחרות, סימלה בעיניו את העולם האחר, זה של הבית והאהובה, „העולם הלבן והאידיאלי“ — עליו כתב במכתבו לעמליה. החוש ליופי, לשלימות ולהרמוניה, היו ללא ספק הקווים האופייניים באישיותו של נמרוד. הוא אהב חוויות מרנינות, נופים קסומים ואנשים יפי-מראה ויפי-נפש. עמהם ידע לפתח יחסים עמוקים ומתמידים.

כאשר איתן, חברו מהפנימיה הצבאית ומפקד פלוגה מקבילה בגדוד, קיבל ב„בור“ הפיקוד את הידיעה על מותו של נמרוד, לא היה מסוגל לעשות דבר שעות ארוכות לאחר מכן, והיה צריך להחליפו באחר. ימים אחדים לאחר מכן נהרג גם איתן בזחל"ם הפיקוד של האלוף.

„הביטו דרך החלון...“

לפעמים קורה — כמו בכל המשפחות הטובות — שאנחנו הוריו, היינו שקועים בקטטה קטנה, זו או אחרת. על ענין פעוט כלשהו. נמרוד היה מתערב אז בזהירות ואומר: „הו, זקנים, תפסיקו לחטוף עצבים. הביטו החוצה, דרך החלון, ותראו כמה יפה העולם...“

על אף אופיו הטוב והנוח, מעולם לא ויתר על עקרונותיו ודעותיו. זכורני כי פעם הלכנו ארבעתנו (מיכל לא היתה עימנו) לקנות נעליים לנמרוד. הוא רצה משהו מסויים מאוד. היו נעליים כמעט זהות, אך לא ממש מה שרצה. הסוף היה שכולנו יצאנו נעולים בנעליים חדשות, אם כי לא התכוונו כלל לקנותן, ורק הוא יצא בנעליו הישנות...

פעם אחרת היינו בתל-אביב, לקנות לו מעיל. כמובן, שלא באה בחשבון שום חנות, אלא „מצקין“. הוא ראה שם חליפת קורדרוי, שמצאה חן בעיניו. בשל מחירה הגבוה הצענו לו כי נקנה את המעיל בלבד, ואת המכנסיים בהזדמנות אחרת. שום צעיר לא היה מתפתה להשאיר מעיל כזה בחנות. אך לא נמרוד: „אין דבר נקנה את החליפה בשנה הבאה. אוכל להסתדר עוד שנה בלעדיה“ — אמר. לא הועילו השידולים שלי. רק כעבור שנתיים, כאשר קיבל את משכורתו, מהצבא, קנה לעצמו אותה חליפה.

בחופשות, בקיץ, היה נמרוד לוקח את עמליה בג'יפ לים. רונן הצעיר, היה מבקש לנסוע עימם, ולא עימנו. ניסינו להניא אותו מכך. „תן להם לבלות ביחידות“, אמרנו לו. אך נמרוד היה מתערב: „אין דבר, שיבוא איתנו. הוא ילד טוב ואינו מפריע“. ורונן היה פורץ בתרועת נצחון: „אתם רואים, נמרוד רוצה אותי!“...

בשעה שתיים, בדיוק, היה מגיע עם הג'יפ מהים — לעיתים יחד עם עמליה — לארוחת צהריים. ארוחה זו בשבת היתה תמיד חוויה. אדית היתה מבשלת את התבשילים האהובים עליו והוא לא הסתיר את הנאתו הגלויה, שהיתה מלווה בחיוך של תודה על המטעמים שהכינה אמא עבורו. שבועות רבים לאחר מותו, היתה אדית בוכה תוך כדי הכנת הארוחה לשבת. איש לא שאל מדוע — זה היה ברור לחלוטין. ארוחות הצהריים בשבת הפכו, מאז, לשקטות ועצובות. לא אחת תפסנו עצמנו מביטים דרך החלון החוצה, אל המקום בו עמד להופיע בכל רגע נמרוד עם הג'יפ לארוחת צהריים...

כאשר היה צריך לבצע עבודה גדולה כלשהי בבית, הייתי קם מוקדם, ומתחיל בה בעצמי. ידעתי כמה כל רגע מחופשתו היה יקר לנמרוד ולא רציתי לגזול ממנו זמן זה. אך שעה קלה אחרי היה קם נמרוד, מתייצב לידי, ואומר ללא גינונים יתרים: „אבא, זוז, תן לי”... לרוב הייתי „תופס עמדה מהצד” ומתבונן בעבודתו. הוא היה מבצע אותה בצורה נמרצת, חזקה ובזריזות.

יחסיו עם כל בני המשפחה, ובעצם עם כל אדם שהכיר, היו תמיד שקטים, נעימים ויפים. כולנו, להוציא את נמרוד, היינו מדי פעם שרויים ברוגז זה עם זה, אך לא עם נמרוד. איתו לא הצליח שום איש לריב. כאשר היו מעירים לו הערה שיש בה כדי להרגיז או לפגוע, היה רק מביט בעיניך במבט ממושך ומחייך. ומיד הצטערת על דבריך. אם הדבר היה חשוב בעיניו, היה, לאחר זמן, חוזר לנושא ומסביר בשקט ובאריכות את עמדתו. בינתיים חלף הרעם, והשיחה הייתה עניינית ושקטה. הריב נמנע. שהותו בבית היה מקור שמחה ואושר לכולנו. השעות הארוכות בהן ישבנו לצידו ושרנו איתו שירים שאהבנו כשהוא מלווה את שירתו בגיטרה, היו שעות עונג ושמחה אמיתית.

חודשים ארוכים חלפו מאז נמרוד איננו איתנו והשמחה ההיא אינה שרויה עוד בביתנו. העצב והקדרות תפסו את מקום השמחה והאושר.

בחייהם ובמותם...

תמהנו לא אחת, על הידידות הנפלאה, הגובלת בהערצה ובאהבה, ששררה בין נמרוד לדודו אחי, שהיה מבוגר ממנו באחת-עשרה שנים. נמרוד, שהיה קמצן במילים, לא הרבה לדבר על כך, אך לא אחת אני זוכר אותו אומר: „שמע, דודו בחור נפלא!“... ותוך כדי כך היה מחייך את חיוכו המלא, שהיה מסגיר מיד את אשר קורה בתוכו. גם דודו אהב את נמרוד מאוד. היו אלה יחסים הדדיים של אהבה והערצה, שלא תמיד הבינונו מהיכן הם צומחים, כיוון שבשנים האחרונות התראו השניים רק לעיתים רחוקות. לא היתה זו רק הקירבה המשפחתית. נראה לי כי לידידות העמוקה תרמו קווי אופי משותפים רבים: גישה אופטימית לחיים, כנות מוחלטת, אהבה וטוב-לב כלפי הזולת. למרות שכל אחד מהם חי במציאות שונה, הרי גישתם לפתרון בעיות היתה דומה. היתה זו גישה שהצטיינה בסובלנות אורך-רוח, ועקשנות בלתי-מתפשרת, השגת המטרות שהציבו לעצמם. ותכונה משותפת נוספת: עם שניים אלה אי-אפשר היה להסתכסך, עומדים היו עמידה מיוחדת במינה בפני הטחת עלבונות ועקיצות, ותגובתם לעולם היתה בשקט גמור ונעדרת כל טינה, כאילו היו אומרים: „הגזמת הפעם, והלוואי ולא היית אומר את אשר אמרת“...

בשבועות האחרונים, לפני המלחמה, הזדמן לדודו ולנמרוד להיפגש פעמים אחדות. פעמיים ביד-מרדכי (במסיבת ראש-השנה ובהופעת שלמה ארצי) ופעם אצלנו בבית, כאשר טרחו יחד, שעות ארוכות, להחליף גלגל בג'יפ, בלא כלים מתאימים. אין ספק בלבי כי פגישות חטופות אלה עוד חיזקו את הידידות וההערצה ביניהם. אפשר היה לראות זאת בעיניהם, ביחסו של האחד אל השני, ובהערות האקראי שלהם.

במלחמה נלחם נמרוד בסיני. הוא נפל ביומה השני של המלחמה. את הידיעה על כך קיבלנו רק כעבור שבוע. דודו לחם ברמה. ביקשנו מקצין העיר שיפעל לשחרורו. ולו לימים מספר. נענינו בשלילה בטענה שהקירבה המשפחתית איננה מספקת על מנת לזכות בשחרור. חרדתי מאוד מהפגישה עם דודו, כאשר יגיע לחופשה, ויוודע לו דבר מותו של נמרוד. ידעתי שהוא יקבל זאת קשה, כמו כולנו, אך החיבוק שלו, הקירבה והעידוד היו דרושים לי מאוד באותם ימים.

אך גם דודו לא בא... עשרה ימים אחרי שקיבלנו את הידעה על מותו של נמרוד, הגיעתנו בשורת איוב נוספת: דודו נפל בלחימה על החרמון הסורי... מאליו עולה הפסוק העתיק, שלדאבון לב הולם כל כך את גורל שני הידידים „הנאהבים והנעימים, בחייהם ובמותם לא נפרדו...”

שעותיו האחרונות

רצינו לדעת על שעותיו האחרונות של נמרוד במלחמה. איש לא ידע לספר הרבה, אלא קטעי דברים. עדות ישירה יותר מסר לנו רפי, איש צוות הטנק אליו עבר נמרוד, לאחר שהטנק שלו נפגע.

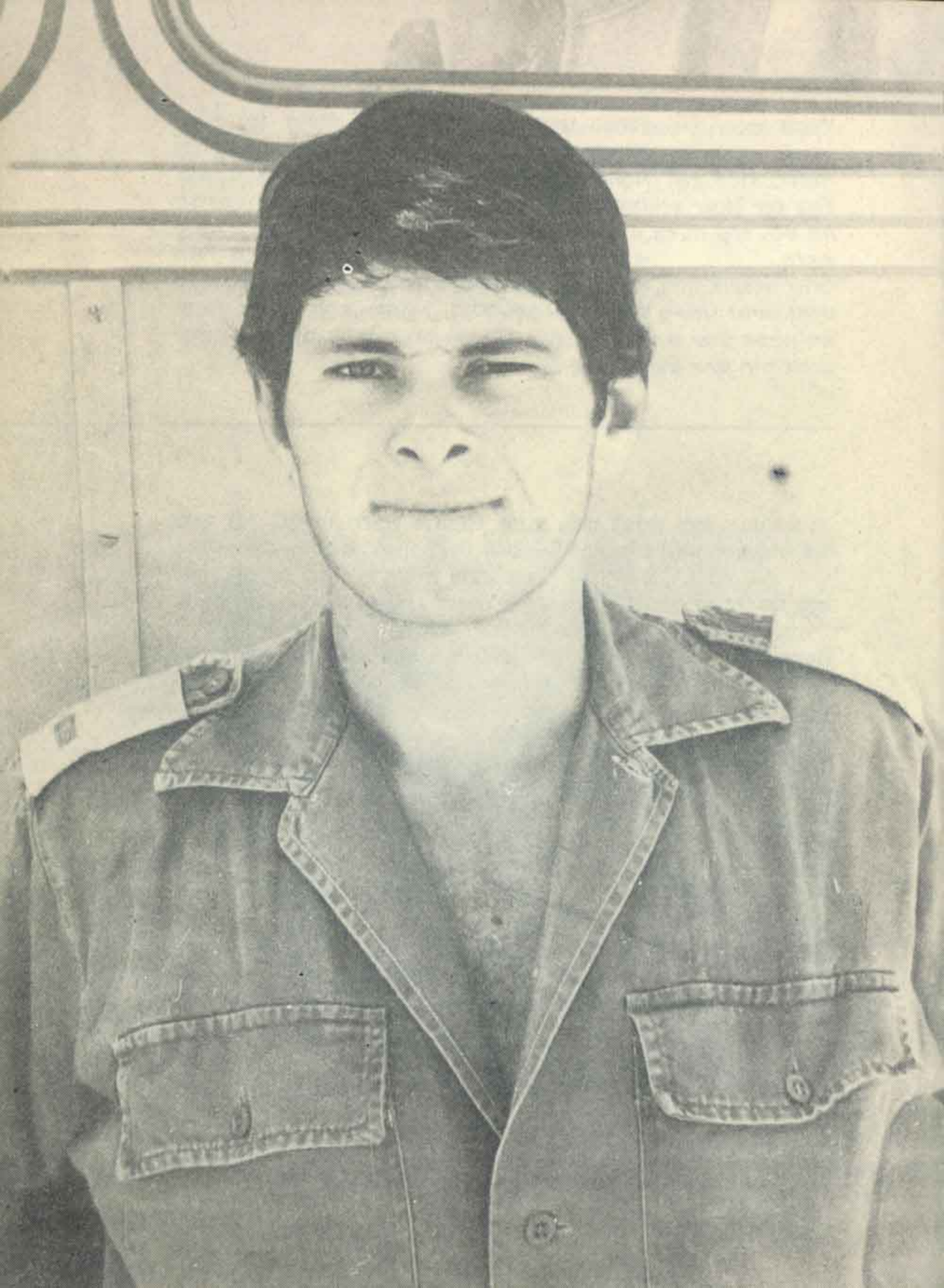
נמרוד ויחידתו נקראו לשוב לבסיס מסדרה בפתח-תקוה, במקום לצאת, כמתוכנן, לחופשת יום-הכיפורים. הם חזרו לבסיסם בשבטה ביום ה' וביום ו' הוטסו לבסיס עורפי בסיני. בבסיס זה הוצאו הטנקים ממחסני החירום וצריך היה לזווד אותם ולחמשם. פעולה זו נמשכה מיום שישי עד שבת בצהריים, ברציפות.

סיפר לנו המג"ד, כי שם פגש את נמרוד לראשונה. הוא התרשם מדביקותו במטרה, ומהצורה הנמרצת בה דירבן את אנשיו לבצע את העבודה במהירות ולא להיכנע לסימני העייפות, שנתנו בהם את אותותיהם במשך הלילה... נמרוד לא הניח לאנשיו. לחץ בתקיפות וביעילות, בדרך האופיינית לו, עד שהמלאכה הושלמה. הוא גם התרוצץ בין מחסני התחמושת, להבטיח כמות גדולה יותר של חימוש, מזו שהקצו להם.

בשבת, דקות אחדות לאחר השעה שתיים, כאשר היחידה התכוננה לעזוב את הבסיס, בדרך לתעלה, הונחתה עליהם הפצצה בלתי צפויה. הם הניחו כי המלחמה תפרוץ בשעה שש בערב, אולם כידוע לכל, הקדימו המצרים את פתיחת המלחמה בארבע שעות. היחידה יצאה למשימתה, ובשעות אחר-צהריים של אותה שבת, נתקל הגדוד במארב של קומנדו מצרי. על נמרוד ופלוגתו, שהיו בחוד המערך, הוטלה המשימה להשמיד את חיילי הקומנדו התוקפים. מפי המג"ד שמענו כי הייתה זו לחימה קשה, ובמקרים אחדים אף עלו טנקים מפלוגתו של נמרוד, בשרשראותיהם, על החיילים המצרים המסתערים.

זמן מועט אחר כך עוצר נמרוד את הטנק בו היה רפי איש צוות, ועולה עליו. נראה כי הטנק שלו נפגע, אך על כך אין שום עדות ברורה. נמרוד נוטל את הפיקוד על הטנק, תולה עליו את שלטי המ"פ וממשיך לפקד על הפלוגה מטנק זה.

סא"ל גיא, המג"ד הקודם: „כאשר שמעתי במהלך הקרב, כי נמרוד נהרג לא יכולתי להשלים עם זה. הרגשתי שאינני יכול להיות עם אף אחד. פרשתי הצידה וחשתי צורך להתייחד לרגע עם הדמות הזאת”.

משה, מ"מ בפלוגה: „נכנסתי להלם והפסקתי לתפ-קד לכמה שעות. אני זוכר שעמדתי על הטנק ולא הייתי מסוגל לתת פקודות בכלל. עד שעוד פעם נכנסנו למגע עם המצרים וזה נשכח”.

מספר רפי: „נלחמנו כל ליל שבת. היו קרבות שריון בשריון וככה הגענו לזריחה. ביום ראשון לפנות בוקר, הגענו לאיזור התעלה, וניחתה עלינו הפגזה ארטילרית קשה מאוד. נונטטים, טילים, ארטילריה, טנקים הכל...”

בשעה חמש בבוקר קיבל הטנק פגיעה ישירה. נכנס לנו לתוך הצריח. פגז ח"ש, כנראה מטנק אויב. איש צוות אחד נהרג, אחר נפצע קשה, ואני נפצעתי בינונית. נמרוד והנהג היו היחידים שלא נפגעו. נמרוד מחליט להמשיך ולהלחם, למרות שהטנק נפגע. זה קשה להלחם במצב כזה, כאשר בטנק יש הרוג ופצועים. אבל המשכנו בהסתערות כשהגופה בפנים, והסמל שנפצע קשה.

נמרוד טיווח, תחילה טנקים אחרים של הפלוגה: תיקן את הפגיעות, ימינה, שמאלה, הגבה, הורד... כשהמצב החמיר החליט שגם הטנק שלנו יילחם. נתתי לו לשבת בכסא שלי, כסא התותחן, ואני הפכתי לטען-קשר... באותם רגעים היו גם בעיות של זיהוי טנקים. לא ידענו אם הטנקים שיוורים הם שלנו או של האויב. המשכנו לירות כל הזמן. אני מכניס פגז — נמרוד יורה. אני מכניס פגז — נמרוד יורה. כך המשכנו להלחם. אני מתאר לי שהיו פגיעות. שהשמדנו מטרות. ירינו מקלעים וירינו כבדה. מקלעים וכבדה...”

תוך כדי הקרב כמעט ולא דיברנו. נמרוד היה עסוק בשלנו. כל פעם הגשתי לו מפות ולקחתי חזרה. הגשתי ולקחתי. היינו במרחק של כ־700 מטרים ממזרח לתעלה, וראינו בבירור את גשר פירדן.

בשעה תשע הגיע הרכב לפינוי פצועים. מחוסר מקום העברנו אליו רק את הפצוע קשה. בשעה עשר בבוקר נמרוד נפגע... חשוב להזכיר, וזה ידוע לכל, שמפקדים בשריון חייבים להיות עם חצי גופם העליון בחוץ. מה שקרה שכדור, שחלף באוויר, או רסיס, פגע בו. הוא נפגע כנראה באיזור הראש, או בחלק העליון של הגוף...”

לימים, כאשר קיבלנו את הפציו האישיים של נמרוד, מצאנו ביניהם את קופסת הסיגריות שלו מוכתמת בדם. ייתכן שהיו אלה כתמי הדם של הפצוע, אולם לפי ידיעות ושמעות אחרות, שהגיעו אלינו, היה נמרוד פצוע כבר כאשר עלה על הטנק של רפי, וייתכן שכתמי הדם על הקופסה הם שלו. פרט זה לא הצלחנו לברר עד היום, וספק אם נדע זאת בוודאות לעולם.

לאחר שנמרוד נהרג, החזיר רפי את הטנק לנקודת האיסוף ושם פינו את גופתו. איננו יודעים בדיוק באיזה חלק מגופו נפגע נמרוד. הרופא שראה את הגופה סיפר אחר-כך, כי לא ניכרה בגופו פגיעה כלשהי, והוא נראה כאילו היה שרוי בשינה עמוקה.

שירים ומכתבים

עֵקֶה

4.6.73

המ/ן.

גמלי ילפי שלב שמי יאמך, טיסה ינסיה קרה לג' משגל
וילפי סוכיה בשלפי —

עקנוא עק אופים ימי של ליל
לאצע קמולא לילי פה טעיל
אלה גמלי פוכים שקופו ין זאיל
נלמ קלג זבקים שאחז גולו זויז
ונצול כה צדיר שלק הוא מגיוז
עז כמה נא עשיל ומאז ואגמיז.

17.11.72

הלו אהובה!

תפסתי שעה של קורת רוח ורעננות בשביל לשבת ולזמר לפניך. אני אחרי מקלחת נהדרת. הקרחת המדאיגה מכוסה ע"י תסרוקת קפדנית. להקה אלמונית שרה ברדיו.

סליחה, השיר נגמר. להקה זייגנית אחרת התחילה לשיר שיר של לנון. כן, דבר נוסף שמוסיף לאווירה — העוגיות תוצרת Mamy, טובות ופריכות כרגיל. בובו, אתמול בלילה התקלקל הגנרטור כך שלא יכולתי להשקיע בדידותי, כרגיל, בסרטים וסיגריות. שכבתי שעות בקרון תוך התמודדות איומה בגעגועים וברצון להיות שם אתך... אבל המחשבות והחלומות בהקיץ לא הביאו אותך אלי, או אותי אליך. ניסיתי להתקשר אליך מספר פעמים, אך לא היתה תשובה. יש לי קוריוז מפוצץ לספר לך, אבל הנסיבות אינן כאלה שיכולות להכתב במכתב. רמז — שוב חתונה שלנו! ?

קיבלתי הזמנה מיואל דגמי לחתונה שלו ושל אחותו. או שלא הבנתי טוב, או שזה באמת כך — הוא ואחותו תפסו בעל ואשה מאותה משפחה מארה"ב, נחמד, לא ?

עוד מספר חדשות: (א) הכרמל של הסמג"ד עשתה תאונה, כך ש"כרמל" לאחת השבתות ירד מהפרק. (ב) קיבלנו מברק על ביטול הנופשונים עד להודעה חדשה, כך שגם ה"כיף" הזה ירד מהפרק. הסבירו לנו שהעסק בוטל מכיוון שזוגות לא נשואים ניצלו את הנופשונים. — מעניין מי אלה... זהו. שפכתי את כל החדשות המפוצצות, בנוסח משרדי מובהק, ואני מקווה להשתחרר מהר מנוסח זה.

ילדה לקח לי יומיים להשתחרר מההרגשה הנפלאה של אחרי שבת ואם הייתי כותב לך בשני ימים אלה, בוודאי היה יוצא תחת ידי מכתב נהדר, בנוסח האהוב על שנינו. אך מסיבות ידועות שוב זה התפספס. אני פשוט מגיע למסקנה שלוח-הזמנים שלנו אינו מתאים למצבי-הרוח ואנו ממצים את החופשה רק בשעותיה האחרונות.

בובו שלי. לצערי המכתב הוא הגרוע מאלה שקיבלת. אבל התנחמי בו.

הרבה געגועים ואלפי נשיקות

מהאחד

נמרוד

אבא ואמא רונן ומיכל יקרים !

אני בטרַאנס של כתיבה. עכשיו יום שבת מאוחר בלילה. הטלביזיה משע-
ממת, מכונת ההסרטה מקולקלת, הרדיו צרוד ויורם ארבל מתאבל על
יום השואה, אז החייל החולמני יושב וכותב לכם מכתב. כתבתי כבר מכתב
תודה לטובה על החבילה, לדורית, לליאורה, לאיצקוביץ ועכשיו לכם.
אני הרוג ממש. חזרנו מסדרת אימון מחלקה ומחר יוצאים שוב לסדרה
חדשה.

אצלי הכל מצויין. אנחנו נמצאים עכשיו בשלב קריטי בקורס וכמעט כל אחד
יוצא לעשות תרגיל מ"מ, שהוא אחד הגורמים הקובעים אם ,,האובייקט"
מסוגל לפקד על מחלקה בצבא. כך שמצטבר מתח, כי כל יום עלול להפוך
ליום שחור למישהו אחר ו,,מסדר הטילים" (מסדר העפה) הולך ומתקרב.
אני בינתיים יושב ומחכה לתור. אני מקווה שלא ייצא לי איזה חרבון,
כי כל הצלחתו של העסק תלויה מאד ברצונם וכשרונם של האחרים, ולא
רק בך כמנהיג ומפקד.

אני מקווה שבשבוע הבא אבוא הביתה עם תגיות לבנות ו,,פרוז'קטור"
ולא כסמל אבל וחפוי ראש. (אתם יכולים לישון בשקט. בשביל מה ,,זיבלו"
לי בפנימיה ארבע שנים... יהיה בסדר, אני מבטיח).

אני מסיים כי אני ממש נרדם ומחכה לי שבוע קשה מאד.

הרבה נשיקות ואמא, תכיני אוכל לא נורמלי כי החייל

בא מהשדה בו חלם כל יום על איזה סטיק טוב.

בצמת דרכים

אני שעמדתי בצמת דרכים
קינאתי באותו שלט אילם
שפוחזים שינו את כיוונו

יש ויכמה אף האיש השבע
לפרורי סעודתו.
ואני רוחי גוועת,
נוכח שמש שעמדה דום בפאתי-מערב,
וירח שהציף והשתאה...

אלי תן לי לדעת את מהות השינוי
אבי תן לי לרדת לעומק הוויתור
האם קיים באהבה יסוד הגלגול

עולמי הוא השמש הדועכת בשקיעתה
ציפורי חורף הנמזגות באופק
בני תשחורת ששערם סתור ברוח...

18.10.72

עמליה שלי!

אני כותב לך מספר שורות. השעה היא 12.00 ואני אחרי 48 שעות ללא שינה. מחר בבוקר מבקרת אצלי אישיות חשובה (מסוכנת) ויש עבודה מעל לראש.

נא התייחסי למכתב שלי כאל פריסת שלום כי, אני פשוט לא בכושר חשיבה, או כתיבה.

לולה דעי לך שזה מזמן לא קרה לי, אבל בטיסה בחזרה התנגנו בליבי שירי פופ עצובים ועלו בתוכי מלות שירה כמו בימים ההם (אם תרצי תקראי לזה מוזה). זאת באמת הרגשה שקשה להסבירה. הרגשתי שאני הולך לשפוך לך כזה מכתב איך שאני מגיע, אבל כרגיל, איך שהצבתי רגלי בבסיס, נחתו ההנחתות הרגילות שלא מאפשרות אפילו לתקוע... בשקט וקצת לחשוב ולהתגעגע.

קבלתי הזמנה לארועי יום הגייס ביום חמישי (כמובן זוגית). תכיני את עצמך את שומעת?

אני מרגיש שאני מוציא תחת ידי מכתב משעמם, לא כמו שאני אוהב. פשוט לוקח לי זמן לכתוב כל משפט. אבל אני מקווה שגם מכתבים כאלה את יודעת לקבל בסלחנות.

לולה, יש לי הרבה מה להגיד ולחשוב, ביחד איתך, על השבת האחרונה.

אלפי נשיקות, ותחזיקי מעמד, אני יודע שקשה
נמרוך

אולי הכן ואולי הלא,
 כשהכן הוא אולי
 והלא — אפשר.
 אולי זו אבן-פינה
 ואולי מצבת-זכרון.
 אולי שחקן שאיבד דרכו,
 רמס ברגליו ניצנים שפרחו.
 אולי ילדים שסרכו דרכם.
 אולי חייל שנפל בדמי ימיו.
 אך בוכה לי הלב חרישית
 ומבקש. בטוח, רק בטוח...

על כותנות הלילה
 להשאר מקומטות
 יופיו של העירום
 באמת שבו.
 אפילו האברים פגומים,
 אפילו החלומות אחרים —
 אליו לבי יהמה.
 את, שקנית את ספרו של מאו
 את, שהשתיקות נראו לך
 שתקותיו של תלמיד
 ובעיניו ראית אך מחברות חשק,
 פשר אתננים שנצחו,
 את, תדעי, שהוא כאב על עיניך
 למה לא לכתוב לך על פעמונים בהרים
 שלא צלצלו לפני שהיית?
 על שמש בשמים שלא זרחה
 עד שלא נודעת?
 על פרחים בדשא שלא פרחו
 עד שלא הובנת?
 — למה לא?!

שיח חברים ומפקדים על נמרוד

נמרוד בעיני מפקדיו

סא"ל גיא — המג"ד :

את נמרוד הכרתי במשך תקופה של שנה וחצי. וזאת תקופה של הכרות רצופה ויום-יומית. מאוחר יותר, חודשיים לפני המלחמה, יצא לנו להפגש בשלוש פגישות, אותן אתאר מאוחר יותר. תחילת ההכרות שלנו היתה כחניכים בקורס מפקדי פלוגות שריון. אני כקצין שעבר הסבה מצנחנים ונמרוד כחניך צעיר, קצין צעיר בשריון. בתקופה זו היינו חברים וחניכים, על אף שלא היתה בינינו הכרות קודמת. במשך הקורס עצמו, שהוא קורס קצר, קשה לפתח יחסי חברות עמוקים, אך כבר אפשר לעמוד על דמותו של החבר כאדם. יצא לנו להיות באותו הצוות. נמרוד היה חניך שקט. בפירוש שקט ולא חיוור. יש כמה מאפיינים לחניכים. יש חניך שהוא שקט, יודע את החומר אך מחפש לו חיים נוחים בקורס. הוא מוצא לו איזהשהו נושא, שהוא חזק בו, אותו הוא מעלה וקונה את עולמו. נמרוד היה בקי מאד בטנקאות. בנושאים הקשורים לעבודת המטה ורמת הפיקוד בפלוגה, היו לו קשיים. ולכן, הוא היה חניך שקט ולא מתבלט. בתחום אחד אפשר לומר שהוא התבלט, וזה במסגרת פרקי-השדה, בעיקר כשקבל תפקיד של מפקד. יצא לנו פעם להיות יחד, בתרגיל כשהוא בתפקיד מ"פ ואני כחניך מג"ד.

בשלב מאוחר יותר של הקורס, קצת לפני סיומו, ידעתי שאני הולך לגדוד 46 וידעתי שגם נמרוד הולך לגדוד זה. אז כבר ניסיתי לעמוד קצת יותר על טיבו. ידעתי שאנחנו עתידים לעבוד יחד, ואחת השאלות שעולה תמיד — מבלי לשאול אף אחד — היא איך תסתדר, מפקד ופקודו אחרי שהייתם יחד חניכים בקורס.

כשבאתי לגדוד וקבלתי את הפיקוד, נמרוד כבר היה מ"פ. הוא קיבל את הפלוגה מיורם, ופגשתי אותו בפעם הראשונה על המגדל במטווחותותחים, בסיני. הדרך שבה ניהל את המטווח — באופן חד וברור, הוכיחה לי, כי נמרוד זה הוא לא החניך שהכרתי. הוא ישב ליד השולחן עם מכשירי קשר ועם דפי השקלול. רציני. לא חייך גם כשנפגשנו. והוא בדרך כלל היה בחור חייכני מאד...

אני רוצה לתאר כמה מאפיינים של הדמות שלו, ששייכים לאופי. וראשית — אופיו כמפקד. נמרוד היה מפקד קשוח, קפדן בעל עקרונות. דרש מאחרים כמו מעצמו. הוא היה מפקד טוב מאד, בגלל שבשריון מפקד טוב נמדד קודם כל ברמה המקצועית שלו, ורק אחר־כך בכל הדברים האחרים. היתה לו רמה מקצועית גבוהה מאד. הוא הכיר את הטנק מצויין. הוא למד את הטנק בדרך הארוכה, דרך כל הקורסים עד שנעשה מפקד פלוגה. היתה לו שליטה בנושא, שאותו צריך היה להקיף, טובה מאד. גישתו אל האנשים — היתה בדרך מיוחדת. והדרך המיוחדת היתה דרך, שבה לא היו פשרות. היו לו עקרונות של שכר ועונש, שעליהם לא היה מוכן לוותר. הוא ניהל פלוגה מסודרת מאד. פלוגה ממושמעת מאד, והוא עשה כל מאמץ להגיע להישגיות גבוהה, ומה שמעניין, לאו דווקא מטעמי תחרות. אף על פי שכאב לו כאשר בתחרויות הוא לא היה ראשון. הפלוגה הראשונה שפיקד עליה היתה פלוגה מבצעית. פלוגה אותה קיבל במצב לא כפי שהוא חשב, שהפלוגה צריכה להיות. אני הייתי אז מפקד חדש בשריון, ובגלל שהייתי חדש, רציתי להיות יותר קפדן. אני זוכר שבשבוע הראשון מצאתי הרבה מאד ליקויים. קראתי לנמרוד. שוחחנו. נמרוד הבטיח לי, בשקט, שזה לא יחזור. היתה לו דרך מיוחדת לקבל הערות. הוא היה יושב בשקט ושומע ומעולם לא נכנס לתוך דברי, או לדבריו של המח"ט. היה שומע בשקט ואף פעם לא היה עונה מיד. היתה לו מין שהייה, שבה לא ידעתי מה הוא עושה. חושב על מה שאמרו, או מתכנן את הדרך שבה יענה הוא. וזה לא היה משנה בפני איזה דרג היה צריך לדבר. אפילו עם מפקד האוגדה. והיה לנו מפקד אוגדה מאד קשוח, שנפל במלחמה (אלוף מנדלר ז"ל) והוא היה אדם חסר סבלנות כששוחח עם פקודים. אבל גם כאשר הציג לנמרוד שאלה, בביקור בתעוז, לא שינה נמרוד מדרכו והיתה מן שהייה, שנמשכה כמעט דקה, וכאשר שקט סביב, דקה זה הרבה זמן...

ואני זוכר שהפגישה הראשונה הזו, שהזכרתי, לא היתה כל כך נעימה. במקרה אחר ערכתי ביקורת לילה בתעוז, בשעה שתיים, כשהטנקים עמדו במצב הבטחה שהוא מתחת לכל ביקורת. הערתי אז את כל הפלוגה, ואת נמרוד קראתי אלי. הוא אמר לי שהוא מקבל את כל ההערות וזה לא יקרה יותר. היו לו כל מיני השגות לגבי העניין הזה. לא לגבי מה שקרה,

אלא לגבי התכנית שלו להשליט סדר בפלוגה. הוא אמר לי שהוא בהחלט חושב שזו היתה טעות להתחיל את הדברים בשלבים, כי זה לא ניתן לתקן בשלבים. או שחותכים חד — או שלא מצליחים.

בפלוגה זו הוא הגיע לרמה שרצה. לא בדרך קלה. הוא שילם על כך הרבה מאד. בעיקר מפני שהרבה פעמים נהג לא כפי שהיה נוהג אם היה צריך לטפל באנשים שלא במישור הצבאי. אבל כמפקד הוא הגיע לרמה בה רצה. הדבר החשוב ביותר היה שהפלוגה שלו, אף שלא עברה בקלות מסגנון מנהיגות אחד לסגנון מנהיגות חדש — אהבה אותו. עם זאת היו מצבים שהפלוגה כעסה עליו, ועל הדרך שבה ניהל את העניינים ללא פשרות.

„לא תהיה מסיבה...“

אני רוצה לספר פה דוגמה, המאפיינת את נמרוד כאיש עקרונות: בעלייה מן הקו, בו היה מ"פ, היה צריך לעשות מסיבה. נהוג היה שכל פלוגה עושה מסיבה לפני שהיא עולה מן הקו, ומזמינה את המג"ד למסיבה. שאלתי את נמרוד: „תהיה מסיבה?“ אז הוא אמר לי: „לא. לא תהיה מסיבה כי החברה כועסים עלי. הם כועסים עלי בגלל קו העבודה...“ שאלתי אותו: אתה מתכוון לעשות משהו?“ אז הוא אמר לי: „לא. המסיבה פחות חשובה לי מהעקרון.“

הפלוגה השניה שקיבל נמרוד היתה צמ"פ (אימון צוות, מחלקה, פלוגה) ופלוגת צמ"פ היא אתגר מספר אחד למ"פ, ובעיקר בחטיבה. זו תחרות בתוך הגדוד, ותחרות בתוך החטיבה ויש משמעות עליונה להצלחה בתחרות הזאת. המדובר הן ברמת-הצוות והן ברמת-הפלוגה, כאשר האחראי להצלחה זה בהחלט המ"פ. רצה הגורל, או מי שמתכנן את הדברים האלה שהפלוגה היתה פלוגה בעיתית. היו הרבה בעיות טכניות, והיו הרבה

בעיות משמעותיות. חשבתי שהיה שלב מסויים, שנמרוד עמד להשבר בגלל הבעיות האלה. שוחחנו הרבה מאד על הבעיה. שוחחנו הרבה מאד על המצב שנוצר כתוצאה מהקשיים בעבודה בדרך זו. קשיים מאד מיוחדים. היו שיחות נוקבות מאד, וקשות מאד, ובהן חשתי שנמרוד יעבור לקו פשרני בגלל המשבר בפלוגה. אבל הוא אמר בפירוש גם לי וגם מאוחר יותר בשיחה עם המח"ט, שאם עליו לשנות את קו העבודה בפלוגה, כדי לחלצה מהמשבר, אז הוא מוכן לוותר על התפקיד. המח"ט שהיה אז תא"ל רותם, הכיר אותו הכרות קודמת, אני חושב מאשקלון. הוא אהב אותו באופן אישי מאד, מאד. וזה דרך-אגב מאפיין את כל מי שהכיר את נמרוד קצת מקרוב, הכרות מעמיקה יותר. הוא היה בחור שמיד אהבו אותו. ובלי שום ספק היה הרבה מאד מן ההצלחה בהחלצות מהמשבר תודות לכך שהמח"ט אהב אותו ולכן קיבל חלק מעקרונותיו כמו שהם, על אף שדעתו היתה שונה. אני חושב שבענין זה נתתי בטוי לנושא שקוראים לו איש עקרונות.

שכר ועונש

בעניין „שכר ועונש“ אציין התנהגות אופיינית. היה לנמרוד יחס מיוחד לפקודיו — בלי שים לב לדרגתם או לתפקידם בפלוגה: אם עמדו בסטנדרטים שקבע — היה שבע רצון מהם. ואם לא עמדו בהם — אפילו היה מחבב אותם באופן אישי, לא נרתע מלהעמידם לדין כשמצא זאת לנחוץ. ומה שחשוב יותר: כך נהג גם בעצמו. כאשר הרגיש שאינו בסדר העניש את עצמו על פי אותם קריטריונים.

במסגרת תפקיד המ"פ ישנם כמה תחומים מהם מורכבת עבודתו. תחום אחד — ניהול הפלוגה. השליטה באנשיה, הכרת הבעיות האישיות שלהם, טיפול בבעיות אלה, כולל ביקור אצל משפחות החיילים, כאשר יש להם בעיות סעד ובעיות אחרות. כל אלה קובעים את מנהיגותו בפלוגה. תחום אחר — השליטה בנושאים הצבאיים והטכניים. נמרוד הכיר כל טנק בפלוגה, על פי מספרו, וידע את הבעיות והתקלות של כל אחד מהם. לא קרה אפילו פעם אחת, שהיה צריך למסור סקירה על מצב הכלים, אף מבלי שהתכוון לכך מראש, שלא ידע מה שקורה עם הכלים, או האנשים. תחום נוסף — חשוב לא פחות, הוא הדרכת האנשים והנהגת מישטר אימונים. בעניין זה אני יכול לומר במפורש כי נמרוד „ניגן על פלוגת טנקים...“ הוא היה יושב על הטנק שלו ונותן פקודות בקשר חוץ. פקודות ברורות. תקיפות. זאת היתה תמונה נהדרת לראות את הפלוגה מתפקדת תחת פיקודו. הוא פשוט ניגן עליה. היה לו גם סגנון אופייני מאד בדיבורו בקשר החוץ. יושב פה מ"מ שלו, שאימץ לו את ה„סוף“ של נמרוד. כל הגדוד ידע שהוא מחקה את ה„סוף“ של נמרוד. היה זה „סוף“ מיוחד מאד.

בקשר להופעה החיצונית דיברו פה הרבה מאד. אני חושב שכל מה שאמרו זה נכון. ואני חושב שזה גם חשוב מאד. נמרוד דאג מאד להופעה החיצונית שלו. לא תמיד היתה זו הופעה חיילית כמו שהוא דרש מכולם. בעניין זה היה לו כנראה, באיזה שהוא מקום, „סוויץ“, שהיה סוגר אותו בשלב מסויים. נמרוד לא וויתר לחייל שהלך עם כפתורים פתוחים, אבל הוא לא היה

מסוגל לסגור יותר משני כפתורים בחולצה, מהחגורה וצפונה. כבר התרגלנו לראות אותו כך ואני חושב שאף אחד לא העיר לו על זה — אפילו לא המח"ט.

עכשיו חשוב לעבור לנמרוד האדם. קראתי את התיק הזה, שנמצא על ידי, ובאחד המכתבים שנמרוד כתב הוא אומר במשפט קצר דבר שהוא בהחלט נכון ומאפיין אותו, והייתי אומר את הדברים אולי גם מבלי לקרוא אותם: נמרוד האדם לא היה נמרוד החייל. נמרוד האדם היה נמרוד שהתחפש לחייל. האמת היא שמאחורי המדים, מאחורי הקשיחות של המפקד, מאחורי המשמעת ללא פשרות — הצטיירה דמות של אדם עם נשמה חמה מאד, עם חיוך כמעט פרמננטי, שקנה את לב כל מי שראה אותו. הצטיירה דמות של אדם, שאהב את החיים ואהב את הקיים שמחוץ לצבא.

אחד הדברים העיקריים והחשובים, שהיו לו, זה היה החופש. על החופשות הוא נלחם — לא רק על החופשות שלו, גם על החופשות של החיילים — אבל עכשיו אני מדבר על החופשות שלו. לא היה דבר שהוא נלחם עליו, בכל הנושא הזה שנקרא תנאי שירות, כמו על החופש. בענין הזה לא היה פשרן ולא וויתר בשום פנים ואופן — כמובן לא כאשר זה פגע בתפקידו. אחד הדברים שהוא חשב, כי אסור לפגוע בהם, בשום תנאי, וזאת לגבי כל החיילים ששרתו בסיני, היה החופש. וזה לאו דווקא מפני שהוא חשב כך כמפקד, אלא מפני שהרגיש כך כאדם. הוא אהב את עמליה, אהב מאד את הבית, אהב את המשפחה. שוחחנו המון על הדרך שבה צריכה להיות מנוהלת המשפחה. הוא רצה מאד להקים משפחה. היו לו קווים ברורים של משפחתיות. הוא דיבר על זה הרבה. יצא לנו לדבר על זה כחברים, גם כשהיה פקוד שלי. אני חושב שהוא ראה את זה באור היפה ביותר והנכון ביותר שאפשר לראות את מה שנקרא משפחה. הוא אהב את החופש שות, הוא אהב את הטיולים, הוא אהב את הבלוי בחיק המשפחה ועם עמליה. הוא היה מדבר על זה הרבה. אולי לא עם כולם, אבל איתי יצא לו לדבר על זה הרבה. זה היה נמרוד האדם.

הוא היה בלי ספק משתחרר בסוף תקופת השרות שלו. הוא אמר לי את זה כמה פעמים. ניסיתי לשכנע אותו שלא יעשה את זה. אמרתי לו, ואני בהחלט חושב שזה נכון — שהוא מהר מאד יהיה מג"ד בשריון. שהוא מהר מאד יתקדם ויגיע לסיפוק, מאותו סוג שהרגיש כשהיה מ"פ. והיה לו

הרבה סיפוק כמפקד. אבל הוא אמר לי שזה לא אתגר בשבילו. הוא אמר „היה לי אתגר להיות מ"פ. רציתי להיות מ"פ. ידעתי שכמ"פ אתפתח בהרבה מאד כיוונים שלא הייתי מתפתח בהם, במובן של אחריות ומסירות והכרת אנשים.”

מאוחר יותר כאשר נפרדנו — והיתה לנו שיחת פרידה ארוכה מאד, כשסיים את תפקיד המ"פ, הוא חזר ואמר דברים אלה. הוא גם אמר שמה שהוא חשב שיוכל להשיג בעצם עשיית תפקיד המ"פ, הוא הצליח להשיג. אין לי ספק שהוא היה משתחרר. אני לא יודע בדיוק לאן היה פונה כשהיה משתחרר, אבל זה היה החלום שלו. אולי הוא היה מרגיש אחרת, אלמלא שירת בסיני. השרות בסיני — על אף שהוא ראה בו חלוציות — ניתק אותו מהבית, מהמשפחה ומעמליה, וזה הקשה עליו מאד. וזאת משום שהוא היה בחור משפחתי.

נפרדנו, וליוויתי אותו בתפילה שאכן הוא ישרת במקום הקרוב לבית. מקום שבו יוכל לפצות את מי שרצה לפצות, גם את המשפחה וגם את עמליה, על התקופה הארוכה שבה הוא חי אחרת מכפי שרצה. היו לו מלחמות גדולות. יושב פה נתקה. הוא היה אצלו פעמים אחדות. הוא רצה להיות אצלו קצין אג"ס, קרוב לבית. אני חושב שהוא התאים לתפקיד זה. בסופו של דבר נחתך אחרת והוא הלך לשרת למקום שהוא רחוק יותר מסיני, כי לא היה בו שדה תעופה. זה דווקא נחתך אחרת מכפי שהוא רצה.

נפגשנו מספר פעמים במסיבות של קציני הגדוד. עם בגדים אזרחיים. נפגשנו גם במסיבת הנישואים של איתן ז"ל (גם הוא חניך המחזור הראשון של הפנימיה הצבאית בהרצליה, מ"פ באותו הגדוד וחברו של נמרוד). היה משהו מיוחד בהופעה של נמרוד מחוץ למסגרת הגדוד. אהבתי לראות את נמרוד מופיע תמיד עם עמליה. תמיד אחד ליד השני כמו זוג יונים. הם כל כך התאימו אחד לשני. הם, לדעתי, היו דבר שהשלים אחד את השני, בעצם הופעתם יחד בכל מקום. נפגשנו במסיבת הגדוד, נפגשנו אצל איתן ז"ל, נפגשנו אצל דובי, שהיה הסגן שלי. בכל ההופעות האלה, תמיד אותו הדבר והיה מהנה לראות את זה.

היתה לנו פגישה נוספת. במסגרת האימונים היה לנמרוד אובדן ציוד והוא ביקש ממני לבוא ולהעיד עדות אופי. בבית הדין אמרתי בדיוק את אותם הדברים שחשבתי והרגשתי וידעתי על נמרוד, כמפקד על פקוד. בגמר הדברים שלי דיבר התובע, שהוא „הרשע" בבית המשפט. הוא פתח ואמר שהיה כדאי לנמרוד לאבד את הציוד בשביל לבוא לכאן ולשמוע את הדברים האלה... ואני בהחלט אמרתי דברים שהם שייכים לנמרוד ושמגיע שיאמרו עליו.

...על נפילתו של נמרוד שמעתי בימים הראשונים של קרב הבלימה. זה היה ביום הראשון שהגיעו אלינו הרשימות על הנופלים. הייתי אז במפקדה של "ברן" ולשם הגיעו הרשימות. שמעתי את שמו של נמרוד — ולא יכולתי להשלים עם זה. אני יודע שכל מי שאני משוחח איתו, מהאנשים שיחד בלינו תקופה עם נמרוד, לא מסוגל, כמו כולנו, להשלים עם הכאב הזה. זהו כאב קשה מאד. זהו כאב שכאשר אנחנו חושבים עליו, קשה לנו להשלים איתו. אני רוצה כאן לציין את המיוחד בכך בגלל, שנמרוד היה דמות מגנטית כמו שמישהו אמר. אשתי למשל, אמרה לי מספר פעמים מאז: "כל החברים שנפלו, אני משלימה עם זה לאט-לאט. אבל כאשר השם של נמרוד עולה, אני לא מסוגלת להאמין שנמרוד נפל..." זאת היתה מין דמות מגנטית שנחרטה בזכרון וזה קשה מאד להפרד ממנה...

תא"ל רותם: נמרוד קיבל את תפקיד המ"פ בזמן שאני הייתי מפקד החטיבה. היתה לי ההזדמנות ללוות את תהליך קבלת הפיקוד ע"י בחור צעיר, שצריך היה לעמוד בנסיון זה של פיקוד על אנשים ואחריות על ציוד. הרקע המבצעי באותה עת היה רקע של שיגרה, בלא דרישות ל"גבורה ואומץ-לב". המפקד נבחן ביכולתו להעביר את הדברים שנדרשו ממנו, כגון אימונים, אחזקת הציוד והמאהל — ודבר לא פחות חשוב מזה: באיזו מידה יצליח ללמד את "התורה" שנדרש ללמד, תוך החזקת האנשים במורל גבוה ותוך הצלחה להשיג שיתוף פעולה. היו אלה, למעשה, הקריטריונים שעל פיהם נמדד כל מפקד — וגם נמרוד. אם לשפוט לפי קריטריונים אלה, או אם לנסות ללוות את דרכו של נמרוד, היו לו, בתקופת היותו מ"פ, קשיים לא מועטים.

הקשיים שלו נבעו, בחלקם, מתוך חוסר נסיון, אך עיקר הקושי נבע מתפיסתו המיוחדת, האישית מאוד, את פירושה של הצלחה ושל סגולת המנהיגות.

מבחינת תפיסת המנהיגות הדמות שבחר לעצמו, היתה דמות שהגיע אליה מתוך מחשבה, אבל שהיתה גם דמות מוחשית למדי, כיצד לנהוג בשטח. היתה זו התנהגות שהייתי מכנה אותה כ"קשיחות מחוייבת", קשיחות שאתה אפילו לא נהנה ממנה, אלא חייב להפגין אותה. קשיחות של חוסר התפשרות עם הפקודות, ומתוך אמונה שכל פקודה שאתה קיבלת — נשקלה כבר, ומה שמצפים ממך הוא שתבצע אותה. הוא הביט באותו אופן גם על הפקודות שנתן. היתה זאת חוסר-פשרנות כשיטה, וחוסר נכונות להתפשר עם הפקודות, תוך הדגשה, כי מה שנאמר — הוא שיעשה. הדרך הזאת היתה תמיד דרך שהביאה מפקדים למצבים קשים ביותר, מכיוון שמפקד אשר קבע לעצמו שאינו מוכן להתפשר, נדרש ממנו להיות חזק מאוד ולהיות מוכן להסתכן בניכור מצד החיילים ובחוסר שיתוף פעולה מצד המפקדים. לכן היה עליו לגשת לענין זה באמונה ובבטחון פנימי גדולים מאוד.

דבר נוסף שאפיין את נמרוד, כמפקד, היא המידה לפיה שפט אחרים — שהיתה אמת-המידה של יכולתו האישית. הוא היה בנושאים הטכניים, של ידיעת הטנק, תותחנות הטנק, הפיקוד עליו וכדומה — מה שאנו, בשריון, מכנים "ספץ".

גישה רומנטית לנושא ההצלחה

גישתו לנושא ההצלחה היתה רומנטית. ההצלחה היתה צריכה להיות עגולה כזאת, מלאה. שיתוף הפעולה צריך היה להיות תוך הערצה, והצלחה באימונים פירושה מקום ראשון בחטיבה. מסירות האנשים משמעה היה, בעיניו, שהם מוכנים לעשות הכל בלא טענות ומענות ושהמורל שלהם ירקייע שחקים, וכל זאת רק מפני שאתה קיים בשטח. היתה זו תפיסה שהותירה למעשה, את המפקד חסר יכולת, כמעט, להשיג מין הצלחה שכזאת, ולכן, מראש הציג נמרוד לעצמו אתגר שהיה קשה מאוד, וכמעט בלתי ניתן להשגה.

באורח טבעי הוא נטה לשפוט את חייליו על פי מה שהוא עצמו ידע, ועל פי מה שנראה לו שצריך להיות ההישג הברור של כולם. גם בזה דרש, למעשה, מן החיילים משהו שהיה יותר ממה שמותר לדרוש מחייל רגיל. נמרוד היה בהחלט מעל לממוצע, ודרישותיו הביאו לפעמים לידי יאוש, גם אותו וגם את חייליו, שידעו כי לא יוכלו לבצע את אשר הוא דורש מהם. קווים אלה, שציינתי, הם המאפיינים את דרכו של נמרוד, שהיתה רצופה קשיים כפי שהזכרתי, ובצד רגעי סיפוק והצלחה, היו גם רגעים לא נוחים עם היחידה ועם המפקדים. אולם אני מכיר את נמרוד גם מן הצד האחר, ה"רך" יותר. הרבה מן הקשיחות, שהוא הצליח לגייס, הופגנה כלפי הפלוגה. אלא שאותה קשיחות ואותה נוקשות היו מתמסמסות ברגע שהיתה לו האפשרות להפטר מהן ולא להזדקק להן. הוא הרגיש שאסור היה לו להיראות ב"חולשתו" לפני הפלוגה, וחולשה היתה נסיגה מדברים שאמר, או מפקודות שנתן.

לא אחת היה בא ומתייעץ איתי. לא היתה לו בעייה מבחינה זו, כי הצלחנו לעבור את השלב הזה ביחסים שבין המפקד הבכיר למפקד היותר צעיר, והגענו למצב של שיחות חופשיות כמו בין אח בוגר לאח צעיר. בשיחות אלו נפתח נמרוד והיכרות העמוקה שלי איתו נעשתה אז ולא באמצעות הביקורת והביקורים שלי ביחידה שלו. בשיחות, הלא-מועטות שהיו לנו, חלקן לפי יוזמתו ולפי בקשתו, היתה לי הזדמנות מלאה לעמוד

על המלחמה הפנימית שהיתה לו, לבחור, מלחמה אליה נקלע בגלל הדרישות הגבוהות שהעמיד ובגלל אמונתו להנהיג בדרך משלו את האנשים. אני יכול להעיד שבשיחות שלנו הוא התגלה לי כמאוד רגיש ומאוד פגיע. היכולת שלו לחוש ב„רעידת אדמה“ ובתנודה כלשהי נגדו, היתה הרבה פעמים מופרזת והיא נבעה לדעתי, מרגישות גבוהה, עליה למד להתגבר על ידי שליטה עצמית, דבר, שמצא, גם הוא את ביטויו אף בשיחות אלו.

אני יכול לומר שהוא היה גאה מאוד בכל פעם שהצליח לא להתפשר. אני חושב שמטבעו הוא לא היה כל כך קשוח, ולכן דווקא ציין בהדגשה אותם הישגים אליהם הצליח להגיע כתוצאה מאי-התפשרות.

נמרוד היה פתוח לשמוע עצות ולשנות דברים, ולדעתי הוא שינה. היו פעמים — הפעמים הראשונות בעיקר — כאשר בא אלי, מלא לבטים וקשיים, ובפיו בקשה לשחררו מתפקידו, כי לדעתו הוא לא הגיע להישגים שראה אותם כמינימום. אולי הדבר שניסה ללמוד יותר מכל, היה כיצד להעביר פקודה מבלי שיצטרך לדקלם אותה ומבלי שהיא תבוצע בצורה עיוורת. אני מניח שיש כאלה הקוראים לזה גמישות, או ערמומיות: כיצד להעביר דבר, שאתה רוצה בו, מבלי שזה יישמע כדבר שהחיללים אינם רוצים. נראה לי שנמרוד ראה את זה כדבר מיותר בתחילה. היה לו ברור שהפקודה — כיוון שניתנה — צריכה להתמלא. הוא, לפחות, נהג כך וציפה שהאחרים ינהגו כמוהו. אולם דווקא מכני שחינו בתנאי שיגרה אפורים, והפרסים שאפשר היה לתת לחיילים היו קטנים מאוד, היו אלה אתגרים קשים למפקד. הדרך הפשטנית של מתן פקודה, והציפיה כי היא תבוצע מפני שאתה אמרת ואתה המפקד — היא דרך שנכשלים בה ברוב המקרים. למזלו בכל הנושא הזה של טכניקות-מנהיגות, ולא בשורש המנהיגות, הוא היה בהחלט פתוח ללמוד.

חלק מהשיחות שלנו הוקדשו — ואני לא מתבייש לומר — לפיתוח טכסיסי מנהיגות שיאפשרו לו, למשל, להשאר „הבחור הטוב“ בפלוגה ולא להיות תמיד „הרשע“ שאומר את „הדברים הרעים“, לחבר'ה. גם הנושא של מתן תשבוחות היה לו מאוד קשה. אני זוכר את עצמי גוער בו לא אחת בעניין זה. ניסיתי להסביר לו כי טפיחה על השכם ומלה טובה חשובים לא פחות מנזיפה למישהו שאינו בסדר. בתחום זה נמרוד קלט דברים ובהחלט השתכלל, ויש לי עדויות רבות שבתפקידו הבא, כשעבר מהחטיבה, כבר עשה שימוש נרחב בטכניקות אלה. אין לי ספק שהוא היה בהחלט בעל יכולת ורצון ללמוד, והיה מוכן לקבל כל עצה כשנוכח לדעת כי זה מצליח. לדעתי, נמרוד לא היה טיפוס של איש צבא שנהנה ממה שקוראים „מיליטריזם“. בעצם רובנו גדלנו להיות „שולפי חרב“ בעל כורחנו. גם נמרוד כך. לא היתה לו הנאה מזה שמצדיעים לו, או שעומדים דום לפניו,

מזה שיש לו כוח לתת פקודה שחייבים לבצע. הרבה יותר חשוב בעיניו היה הקסם שבהישג, היכולת לבחון את עצמו מול האתגרים על מנת להיווכח, „האם אני מצליח, או האם אינני מצליח“. כמו כן חשוב לזכור, כי היתה לו בעניין זה – אולי כחלק מאופיו – גם השקפה ציונית, עמוקה ושורשית, והיא אולי, יותר מכל דבר אחר, עזרה לו להתגבר על הקשיים ולהגיע להישגים מרשימים.

אל"מ נתקה: אני משמש, בשיחה הזאת על נמרוד, כרקע, כשכן שגר באותו הרחוב. הכרתי את נמרוד עוד מהתקופה שהתחיל ללמוד בפנימיה הצבאית, ואת הוריו עוד לפני כן. הוא היה נכנס אלי מדי פעם כדי להתייעץ. תחילה, בגמר הפנימיה הצבאית, כדי להחליט לאיזה חיל ללכת. אחר כך – בכל פעם שהיו לבטים ובעיות – היה נכנס ומשוחח איתי. ראשית כל, היה תמיד נעים לשוחח איתו. הייתי מבוגר מנמרוד ולא תמיד בתפקידי כסמח"ט וכמח"ט ידעתי בדיוק מה מתרחש אצל החבר'ה הצעירים. לכן היה זה יפה ומעניין כאשר בחור נחמד נכנס אליך – תחילה כמ"מ, ואחר-כך כסמ"פ וכמ"פ ונותן לך תמונה מדוייקת ממה שקורה אצל החבר'ה הצעירים. זה עניין אותי מאוד. הייתי משתמש ביידע זה אחר-כך בדיוני המח"טים והוא שימש לנו לעזר רב. דבר נוסף שאהבתי מאוד אצל נמרוד – היה אופיו. הוא הזכיר לי בהרבה מובנים את עצמי. לכן הייתי פשוט צמא להפגש איתו. לא יצא לנו להפגש לעתים קרובות כי הוא היה בסיני ואני הייתי חוזר מאוחר, אך כאשר נזדמן לנו להיפגש ולשוחח, מצאתי, כאמור, קווים רבים משותפים בינינו. הזכירו פה, למשל, שהוא לא אהב את הצבא. אמרתי לו פעם: „שמע, תעשה כמוני. בכל פעם חתמתי לשנה, לא יותר, ותמיד רציתי להשתחרר. כך זה נמשך ונשארתי בצבא עשרים שנה.“ אני חושב שגם נמרוד היה נשאר, הן בגלל האתגרים והן בגלל הקשיים. מצד אחד הוא אהב את החיים – את הים, את אשקלון, את המשפחה, את החברה. מצד שני אני חושב שהוא אהב לא פחות מזה את האתגרים ואת הקשיים שבצבא. הוא לא כל כך אהב ללמוד, כנראה, אך בביצוע דברים קשים ובהצלחת ביצוע זה, ראה אתגר.

„אני רוצה לקבל פלוגה“

כך, למשל, ניסיתי לשכנע אותו אחרי קורס מפקדי פלוגות כי יילך להדריך בקורס ולא יקבל פלוגה תחת פיקודו כפי שרצה. אמרתי לו:

„נמרוד, אין לך מה לרוץ! תדריך קודם בקורס מפקדי טנקים.“ חששתי שבגלל גילו הצעיר והעדר נסיון יהיה לו קשה. אחרי הירהור קל אמר לי: שמע, אני בכל זאת רוצה להיות מפקד פלוגה. זה אולי קשה, אך זהו אתגר שאני רוצה בו. אני חושב שאני יכול להיות מ"פ טוב.“

אני חשבתי אחרת, אך בסופו של דבר הוא קיבל פלוגה. עקבתי אחרי עבודתו. הכרתי את המג"דים שלו ואת המח"טים שלו. תמיד שמעתי עליו טובות. בזמן המלחמה היה גיא מג"ד אצלי. הוא סיפר לי כי היו אצלו בגדוד מ"פאים לא רגילים. הוא לא ידע שאני מאשקלון ואני מכיר את נמרוד: „אחד הטובים שבהם היה בחור בשם נמרוד“, הוא סיפר.

מחוץ לצבא — אני אף פעם לא הייתי המפקד שלו — היה נחמד לראות את נמרוד בא בג'יפ הקרבי מסיני. הרגישו שנמרוד הגיע. כל הרחוב ככה. הבנים שלי, אשתי ואני. נמרוד הגיע הביתה! דבר ראשון שהיה עושה, היה זורק את המדים, לובש בגדים קלים ונוסע לים או לטייל. לכן, אם מצד אחד הוא לא אהב את הצבא, והיה אנטי-תיזה, אם אפשר לומר כך, לטיפוס המיליטריסטי, הרי מצד שני — ואני חושב שהוא קיבל זאת מהבית — הוא היה ציוני ופטריוט. הוא אהב מאד את הארץ הזאת. אני חושב שהוא הכיר, אם כי לא דיבר על זה הרבה, בחשיבות השרות בצבא. אני חושב שזו היתה אחת הסיבות שהוא הלך לפנימיה הצבאית, ולדעתי על אף שלא אהב כל-כך את חיי הצבא, היה ממשיך לשרת.

בפעם האחרונה, שיצא לי לשוחח עם נמרוד, זה היה אחרי שגמר את תפקידו כמ"פ. הציעו לו תפקיד חשוב ביותר בנושא המחקר — ואני לא יכול לפרט יותר. הוא בא, כדרכו, לשאול אותי לדעתי. היה לו חבל לעזוב

את הפיקוד. הוא אמר לי : „אחד הדברים שמשכו אותי לצבא זה לפקד על אנשים בשדה. אמנם בעוד שנה, או שנה וחצי, יש סיכוי כי אקבל פיקוד על המסגרת בה אני צריך לעסוק, אך אני מפחד שבמשך זמן זה יעבור לי הרצון להמשיך ולשרת בצבא.” הבנתי אותו מייד והרגשתי כי אנחנו „נמצאים על אותו גל”. מצד אחד זה באמת היה אתגר גדול — דבר חדש לגמרי. מצד שני הצדקתי אותו ואמרתי לו : „גם לדעתי לא כדאי לך ללכת לענין הזה. אני מציע לך בוא תהיה קצין-אג”ם בחטיבה שלי.” קצין-אג”ם זה תפקיד חשוב ורציני ונמרוד היה בסך הכל סגן צעיר. תפקיד זה מתאים לרב-סרן, שסיים תפקיד של סגן-מפקד גדוד, או תפקיד מקביל לזה. אבל אני הייתי בטוח כי נמרוד יכול להיות קצין-אג”ם והוא יהיה קצין-אג”ם טוב. הוא הסכים. הוא רצה להיות קצין-אג”ם שלי. התקשרתי למפקד הגייס. אמרתי לו : „אני רוצה את נמרוד בתור קצין-אג”ם.” אחרי שיקול, אמר לי המפקד, „ברן” : „תשמע נתקה, זה ביזבוז. קצין-אג”ם אפשר לתת גם לבחור נמרץ פחות ושאיננו מנהיג כנמרוד.” הוא אמר כי את נמרוד רוצים בכל זאת לשלוח לתפקיד עליו דברתי קודם, כי שם צריכים חברה טובים שיפתחו את הענין ויתחילו „ברגל ימין”. ברור כי לא היתה לי ברירה, וויתרתי. אני חושב שגם נמרוד וגם אני הצטערנו על העניין. זאת היתה גם הפגישה האחרונה בינינו . . .

במשך התקופה של השנים האחרונות שוחחנו הרבה על הצבא. בעזרתו ידעתי כיצד מתנהלת החטיבה. הוא התייחס לכל דבר. היו לו טענות כי לא נותנים לו לנהל את הפלוגה באופן עצמאי ו„נכנסים לו יותר מדי לתוך העצמות”. הוא סיפר כי זו גם הרגשתם של המ”פאים האחרים. הוא אמר : „באיזשהו מקום זה מפריע לי, כי אני מרגיש שלא סומכים עלינו. לו היו נותנים לנו קצת יותר קרדיט, היינו מצליחים, אני חושב, הרבה יותר.”

הוא שוחח איתי גם על הבעיות ו„התיקולים” שהיו לו עם חיילים מסויימים. הוא סיפר לי כיצד הוא מתכוון לפתור בעיות אלו. הוא הלך באמת — וכזאת היתה גם דעתי — בדרך של אי-התפשרות ושמירה על עקרונות. איני חושב שהוא היה מין איש משמעת כזה, שכולם פחדו ממנו ורעדו מפניו. להיפך. כולם אהבו אותו. אבל הוא הקפיד על פקודות. אם הוא נתן איזושהי פקודה — למשל לכסות את הטנקים, או מסדר ביקורת או משהו כזה — אז הוא הקפיד שזה יתבצע בדיוק כפי שהוא רצה. מצד שני הוא היה בחור צ’יק חביב כזה. היה נוח, אני מתאר לי, לעבוד תחת פיקודו. ככה, בצורה נחמדה וטובה. כפי שהכרתי אותו, וכפי ששמעתי מקצינים בכירים, הוא היה מנהיג בצורה החיובית ביותר. לדעתי היה לו עתיד בצבא אם היה נשאר. אני חושב שגם הצבא היה מאד נהנה ממנו בעיקר עכשיו, אחרי המלחמה ואחרי ששמענו כל מיני דברים ועל כל מיני מפקדים. אני חושב שצה”ל היה מתברך במפקד כזה, כמו נמרוד. מקפיד על עקרונות, בצורה חברית וטובה וללא „ציפורים בראש” ושום קונצים. ככה הכרתי אותו . . .

נמרוד בעיני כקודיו

סגן משה — מ"מ בפלוגתו של נמרוד :

כשאמר לי המג"ד שאני יורד לפלוגתו של נמרוד ושיהיה קשה, שאלתי :
„מאיזו בחינה יהיה קשה ?" הוא אמר : „הוא מ"פ שדורש הרבה, אבל
תלמד ממנו." לא ייחסתי לזה חשיבות. ירדנו עם אורי (מ"מ שני — אף
הוא) ולא התייחסנו לזה, כי לא הבינונו מה קורה איתנו. היינו די מבול-
בלים. כשירדתי, ראיתי סגן עם משקפי שמש עומד בפתח של התעוז.
מבט קשוח. לא אומר שלום. כלום. רק מסתכל עלינו. ניגש אלינו הרב-סמל
והראה לנו את החדר. נכנסנו לחדר. לפנות ערב אמרו לנו שיש לנו ראיון
הכרות עם המ"פ, הכל רשמי, הכל כמו שצריך להתנהל בצבא — למרות
שהיינו קצינים. ולמעשה עבדתי עם נמרוד מרגע זה במשך שנה שלמה.
אמרו פה, על תקופת הפנימיה הצבאית, שנמרוד לא היה משכמו ומעלה,
שהיה בחור כמו כולם. אני הכרתי את נמרוד בתקופה שהיה, במפורש,
משכמו ומעלה. הוא לא היה כמו כולם. ירדנו, כקצינים, ולא ידענו אפילו
להחזיק מפה ביד. בטח שלא ידענו איך להשתלט על חיילים. בראיון
ההכרות אמר לי נמרוד, שיש לנו פלוגה וותיקה וכי בתור מ"מ צעיר
יהיה קשה מאד : „איך שאתה — ככה תתנהג איתם. תעבוד איך שאני
דורש. דבר אחד אני רוצה להגיד לך. מחר אני זורק אותך לעבודה עם
החיילים, מפני שלדעתי — איך שקצין חדש מגיע, הוא ישר צריך לעבוד
עם חיילים, ולא שיעמוד מן הצד ויסתכל על מה שקורה. עוד דבר אחד
אני רוצה להגיד לך : אל תוותר על שום דבר ! אמרת משהו — תעשה את
זה. אם תלך לפי זה — יילך לך בפלוגה." אני אז לא הסכמתי לזה. היו לי
דעות אחרות. אני דגלתי בעבודה חברית עם החיילים, בהבנה וכל מיני
סיפורים. לא הכרתי את זה, מפני שלא עבדתי אף פעם עם אנשים.
אבל הוא זרק אותנו בבוקר והתחלנו לעבוד עם החיילים. היה לנו קשה
מאד. הוא הכניס אותנו לאט-לאט לעבודה, עקב אחרינו יומם ולילה. אמרו

פה שהוא לא אהב להשקיע. זו היתה תקופה שהוא השקיע יום ולילה, בלי מנוחה. אמרו פה שהוא אהב לחיות. זו היתה תקופה שהפלוגה בכלל לא הכירה את נמרוד האוהב לחיות. הכרנו אותו כבחור שביום ששי הוא יוצא במטוס אחרון ובמוצ"ש חוזר במטוס ראשון. הכרנו אותו בתור בחור שמשקיע את כולו בעבודה בצבא.

אני חוזר לפלוגה. זאת היתה פלוגה קשה מאד. הוא החזיק אותם ביד קשה. אלו היו אנשים שעמדו להשתחרר והוא החזיק אותם עד הרגע האחרון. זאת היתה פלוגה קשה, מפני שנמרוד היה המ"פ שלהם. בתקופה שהוא היה המ"מ הוא היה „ברדקיסט". הוא השתובב איתם, עישן סיגריות על הטנקים והסתכל בשוויון נפש כששיחקנו קלפים. מאז שמונה למ"פ הוא התחיל לדרוש מהם: אסור לשחק קלפים, אסור לעשן על הטנקים, ועוד דברים כאלה. הם לא היו מוכנים לקבל את זה: „נמרוד, מה פתאום? זה הכל משחק אצלו. הוא עישן איתנו סיגריות על הטנקים, התבונן במשחק הקלפים שלנו. מה פתאום הוא ידרוש מאתנו להפסיק לעשן על הטנקים, להפסיק לשחק קלפים?" ואצלו משחק קלפים היה הדבר הכי גרוע שיכול להיות בצבא „לשחק קלפים בצבא! זה שורש הרע." נהג לומר.

המג"ד הזכיר זאת כבר. גמרנו את הקו ועלינו לעורף והיתה שאלה אם לעשות מסיבה, או לא לעשות מסיבה. החיילים אמרו לא לעשות מסיבה — ולא נערכה מסיבה.

מפשיל שרוולים ועובד

קבלנו טירונים והתחלנו לאמן אותם. ואני אומר עוד פעם, עבדנו שם יום ולילה — וכאן התחלתי להכיר את נמרוד. כבר בהתחלה, ביום הראשון של האימונים, נסענו עם הטנק ובדרך חזרה — הפנצ'ר הראשון, שקרה לנו בפלוגה — טנק נפל למחפורת. טנק נופל למחפורת — קורים שם בתוך הטנק הרבה מאד דברים, וזה עבודה לכל הלילה. אני הגעתי לשם עם המחלקה שלי — זה קרה במחלקה אחרת. המ"מ התקשר, נמרוד כבר לא היה בהאזנה. נגשתי לנמרוד ואמרתי לו: „נפל טנק למחפורת." עלינו על הנ"נ ונסענו לשטח. זה לא נהוג בשום מקום שהמ"פ מקפל שרוולים ועובד — עבדנו שם עד הבוקר. אני והוא עבדנו שם עד הבוקר. תיקנו את הטנק, החזרנו אותו למכלאות והמשכנו את האימונים.

לא היה מקרה בתקופה הזאת שנמרוד היה הולך לישון לפני כולם. והוא היה קם עם כולם — לא אומר שהיה קם תמיד למסדר בוקר — אבל הרבה פעמים הוא היה קם מוקדם, למסדר, לראות אם הכל מתנהל כשורה בפלוגה. מה שבטוח, שהיה הולך לישון עם כולם ואחרי כולם, כי אחרי זה היו התדריכים עם המג"ד. לא היה אף מקרה שהיום אני רואה אצל מפקדים אחרים, שראה עצמו כאילו איננו שייך לפלוגה במאה אחוז. היה לו עוד דבר שאיפיין אותו: היתה לו טביעת עין לא נורמלית. כבר ביום השני של האימונים עם החיילים החדשים, הבחור ידע בדיוק מה כל חייל. ידע בדיוק מה האופי של כל אחד והבין כל חייל „ישר“. הוא הבין גם כל מפקד, וכל דבר שקרה בפלוגה, ידע עליו. וזה לא ראיתי אצל אף אחד — רק אצלו ראיתי דבר כזה: הוא מסתכל על החייל והוא כבר יודע מה קורה איתו. הוא ידע את כל בעיות הסעד בפלוגה, הוא חי בכל רמ"ח אבריו את כל מה שקורה בפלוגה.

היו לנו הרבה חילוקי דעות איתו, בענין השיטה שלו. אני הסכמתי איתו מפני שאני לא טיפוס מרדן. אבל היה לנו מ"מ בשם אורי פונדק ז"ל, שלא קיבל את דרכו. וכאן אני לא מסכים עם מה שאמרו עליו קודם, שמי שלא הסכים איתו, אז הוא לא התייחס אליו יפה. אורי היה נגד כל השיטה הזאת. הוא אמר שכל המשמעת הזאת אין לה כל ערך ואין בה צורך. אבל נמרוד אהב אותו. למרות כל חילוקי הדעות — נמרוד אהב אותו. אני זוכר במפורש, שבשיחת הסיכום, הוא אמר לנו: „משה, תבואו אתה ואורי לבקר אותי. אתם לא יודעים כמה שאתם חשובים לי...“ זהו זה. ככה הוא הצטייר לנו. אף פעם לא שמענו אותו מנגן על גיטרה. אמר פה הסמ"פ שלו שהוא היה מנגן על גיטרה. אנחנו — אני הייתי גר בחדר על ידו — לא שמענו אותו מנגן על גיטרה. הוא לא הצטייר בעיני כאחד שמנגן על גיטרה. אני עכשיו יושב פה וקורא את השירים שלו. קורא מה שהוא כתב לעמליה. הוא לא הצטייר לי ככה. הוא הצטייר לי כדמות אחרת. לא מסתדר לא בכלל. התחלתי לבוא אליו הביתה אחר כך, ומאז התברר לי שהבחור גם מנגן על גיטרה. אבל אף פעם, בכלל, לא ראיתי אותו שומע מוסיקה בפלוגה, וגם בביתו לא היה מוכן לנגן לעינינו. אני זוכר שפעם אמר למ"מים: „בואו תסעו אלי.“ הלכנו אז לעמליה. עמליה אמרה לו: „תקח גיטרה, תתחיל לנגן.“ אבל הוא לא הסכים. כיום, כשאני חושב על זה, אני מבין שהוא לא הסכים, כי לא ככה הוא הצטייר לנו. נמרוד המנגן על גיטרה. מה פתאום? ולכן הוא לא הסכים שנראה את נמרוד האחר — נמרוד המנגן על גיטרה.

ירדנו עם הפלוגה הזאת, הפלוגה הצעירה, לקו והקדשנו הרבה עבודה. נמרוד לימד אותנו, את המ"מים איך לנווט. היה, פתאם, אומר לנו: „משה, פטר, אורי, לעלות על הנגמ"ש!" — בלי שאף אחד יגיד לו, בלי שמישהו תכנן את זה — „תעלו על הנגמ"ש, תקחו מפה, תגיעו לנקודת ציון זאת, תגיעו לנקודת ציון זאת." אצלו בכלל למדתי איך להחזיק מפה. אני לא יודע אם הייתי נופל אצל מישהו אחר, אם בכלל הייתי יודע כמו עכשיו.

היתה לו, המג"ד פה אמר, שליטה על הפלוגה בקשר. ידעת שכאשר אתה עולה על הטנקים, ונמרוד מקים קשר — אתה בידיים טובות. הכל ברור, הכל שקט. לא מרים את הקול שלו, אבל אתה שומע קול תקיף. כשהוא אומר לך תנוע לפה — אתה יודע בדיוק לאן אתה צריך לנוע. אין שום פיספוסים.

בסוף האימונים עם הפלוגה הצעירה, היה נמרוד צריך לעזוב את סיני ושוב התעורר הענין הזה, של המסיבה. אני חוזר לזה, כי זה היה באמת משהו אופייני. החיילים עוד פעם אמרו, שהם לא רוצים לעשות מסיבה. ואלה היו חבר'ה „תיכוניסטים". כל אחד ידע לדבר. כל אחד ידע לנמק את דבריו. הם אמרו כי הם לא רוצים מסיבה. נמרוד לא אמר כלום. אנחנו, המ"מים הצעירים, שהתחלנו להיות קשורים אליו, למרות כל הקשיחות שלו, ניגשנו אליו ואמרנו לו „תשמע נמרוד, אנחנו גומרים איתך תקופה. אתה גומר פה בתעוז שהיית בו הרבה זמן. אנחנו רוצים לעשות לך מסיבה. אם לא בשבילך — אז בשבילנו. זה יהיה סיפוק אישי עבורנו שתהיה לך מסיבה. בסוף שכנענו אותו. הוא ראה שהוא עוזב את סיני, ולמה באמת שלא תהיה מסיבה. כינס את הפלוגה. וכאן קרה עוד דבר, שאף פעם לא ראיתי. נמרוד אמר לפלוגה: „תשמעו, אנחנו גומרים את הקו, צריך לעשות מסיבה. מסיבה עושים בעוד שבועיים. מה דעתכם?" התחילו לקום שם אחד אחרי השני. אחד יותר דברן מהשני, מסביר את עצמו ביתר אריכות מחברו: „מה פתאום מסיבה! קרעת לנו את הנשמה, קרעת לנו. דרשת מאתנו מי יודע מה. בפלוגות אחרות עשו חיים ואנחנו קרענו את עצמנו. מה פתאום נעשה איתך מסיבה?! " נתן לכולם לדבר. כולם גמרו. היו כאלה שראו רצו לדבר. גם אותם הקים לדבר. כולם גמרו ונמרוד התחיל לדבר:

— „בסדר, אתם לא אוהבים אותי. אני מבין שאתם לא אוהבים אותי. תגידו לי למה?"

— „שמע, קרעת לנו את הנשמה, הלכנו לישון אצלך מאוחר, ובפלוגות אחרות הלכו לישון מוקדם. אנחנו לא מעוניינים לעשות איתך מסיבה."

— „למה אתם חושבים שהדרך שלי לא נכונה?“
 — „הדרך שלך לא נכונה מפני שלא השגנו תוצאות.“
 — „במה לא השגנו תוצאות? בזה שהחליטו שהבוחן שלנו לא טוב? אני משוכנע שאתם חיילים! חיילים יותר טובים מאלה בפלוגות האחרות.“
 וזה ככה. הוא התחיל להגיד להם שאצלו זה עניין של עקרון והוא לא מוכן לוותר.
 — „ככה צריכה להתנהל פלוגה ואני רוצה שאתם תהיו חיילים ומפקדים טובים בצה"ל!“
 ותוך 20—25 דקות ראית איך שהוא הופך פלוגה שלמה מכיוון אחד לכיוון שני. תוך זמן קצר, הסכימו כולם שיש מסיבה. ומינו בו במקום וועד שינהל את המסיבה, ומי שנקבע לרכז את הוועד, היה המתנגד הראשי למסיבה. היה לו כוח שיכנוע שלא יכולת לעמוד בפניו. החיילים אמרו: „אנחנו אחריו באש ובמים במלחמה, אבל בחיי יום יום הוא קורע אותנו.“
 היו לו גם עקרונות. אני רוצה לתת דוגמא. הוא היה ממלא פקודות בנאמנות. היה לויאלי בצורה לא נורמלית כלפי מעלה. היו לו לפעמים בעיות עם המג"ד, לפעמים עם הממונים עליו. בענייני פגזים וכל מיני דברים. מי שיודע את המקרה — מבין. אף פעם הוא לא היה מקטר על הממונים עליו, וזה די מקובל אצל מפקדים אחרים. היתה, למשל, הוראה מפורשת שלחייל נותנים לישון שש שעות. וזה אומר שאם אתה נותן לחייל לישון שש שעות, אתה מוותר על הרבה דברים. מוותר על הטיפול הטוב בטנקים ועל עוד דברים. נמרוד אמר: „אצלי בפלוגה זה לא יהיה! הכל כן, אבל לא זה! בפלוגה לא יילכו לישון עד לרגע שהטנק יהיה מטופל כמו שצריך. אפילו אם הם לא יישנו בכלל בלילה...“

ידע לבנות בן-אדם מאפס

ואתה רואה היום. אתה פוגש את החיילים שלו ואתה רואה שאלה באמת חיילים מגזע מיוחד. אתה פוגש היום מפקדים שהיו בפלוגה שלו. הוא חונך אותם, ידע לבנות בן-אדם מאפס, לעשות אותו למפקד טוב. היו מקרים שהגיעו אליו מפקדים לא טובים, על ציון הכי גרוע שיכול להיות. בקושי גמרו קורס קצינים. וכיום הם משמשים בתפקידים חשובים. הם התקדמו יותר מהר מכולם. הוא ידע לבנות בן-אדם מ„אלף“ עד „תו“.

נמרוד עזב את סיני, עזב את הפלוגה. הפלוגה התחילה להיות וותיקה ויצאה לסדרות. הגענו לנופש לאשקלון. ונמרוד הגיע. בא בחולצה פתוחה ומכנסיים קצרות — היה קיץ — והתחיל להתעניין מה קורה בפלוגה. אני אומר לו: „נמרוד, מה העניינים? אתה עזבת את הפלוגה. מה פתאום אתה שואל?“ אבל הוא המשיך לשאול: „מה עם זה ומה עם זה?“ מתעניין על כל אחד. כשהוא שמע שהסמל הטכני שלו במעצר, הוא התרגש, כמעט הפסיק לדבר למשך שתי דקות. — והוא כבר לא היה המ"פ שלו. ועוד דבר: לפעמים היו לנו שיחות ממושכות. הייתי אומר לו: „תגיד, נמרוד, למה אתה יוצא במטוס אחרון ביום ששי וחוזר במטוס ראשון. תצא קצת לחופש יותר ארוך... למה, למשל, אני אף פעם לא שומע אותך מתקשר עם הבית שלך עם ההורים שלך? אתה מתקשר לפעמים, אבל למה אתה לא מתקשר יותר?“ הוא אמר לי: „משה, תדע לך. וזה אני מציע גם לך לקחת. תעשה הפרדה בין הצבא לבית. כשאתה בצבא, תשקיע את כולך בצבא. כשאתה בבית, תשקיע את כולך בבית ואל תחשוב לרגע על הצבא. אתה בצבא — אל תתחיל להתקשר ואל תתחיל לשאול. זה מתחיל להכניס לך מחשבות בראש. ברגע שאתה מתחיל עם טלפונים, אתה לא יוצא מזה.“

אילו היה נמרוד פה...

אני כיום משמש כסמ"פ. כבר לפני המלחמה הייתי בתפקיד זה. אני זוכר שהמטוסים המצרים ירדו על הבסיס שלנו. התחלנו לרוץ לטנקים. המחשבה הראשונה שהייתה לי בראש: אילו נמרוד היה פה... עליתי על הטנק וכל רגע, עד שנכנסתי למגע עם המצרים, חשבתי: אילו נמרוד היה פה מה היה קורה. ידעתי שאם נמרוד היה פה, הכל היה דופק. לא שהמ"פ שלי לא היה בסדר, אבל עם נמרוד — באש ובמים אחריו. התחילה המלחמה. נכנסנו למגע עם המצרים. לא היה לי הרבה זמן לחשוב. אבל כשהיה לי הזמן לחשוב, תמיד חשבתי מה עושה עכשיו נמרוד? הוא בטח עם הפלוגה שלו עושה בהם שמות...

הגיעה לפלוגה הידיעה שנמרוד נפל. המ"פ שלי (ירון מרדיקס ז"ל — אף הוא חניך במחזור הראשון של הפנימיה הצבאית) ידע בין הראשונים, אך הוא לא בא לומר לי את זה, כי ידע שיש לי יחס מיוחד לנמרוד. אחרי זה הדבר נודע לי ממישהו אחר. נכנסתי להלם. הפסקתי לתפקד לכמה שעות. אני עוד זוכר: עמדתי על הטנק ולא הייתי מסוגל לתת פקודות בכלל. עד שעוד פעם נכנסנו למגע עם המצרים וזה נשכח. ככה אני זוכר את נמרוד...

אגדה עוד בחייו

חודשים ארוכים אחרי מותו של נמרוד, אספה שרה, אמה של עמליה, חייל במכוניתה. אחרי שיחה קצרה על נושאים שונים, החלו מדברים על המלחמה. החייל סיפר כי גיסו נפל. שרה סיפרה שגם חבר של בתה נפל ותוך כדי כך הזכירה את שמו. — "מה? את מתכוונת לנמרוד, המפקד בשריון מגדוד 46."

— "כן, אני מתכוונת אליו."

הוא שקע בשתיקה ארוכה ואחר כך אמר:

— "את יודעת לא יכולנו להאמין שהוא נהרג. אי אפשר להאמין שכדור יפגע במישהו שהיה מעין אגדה עוד בחייו, חסון, גבוה, יפה ונמרץ. כולם העריצו אותו בצורה שקשה לתאר."

— "האם הכרת אותו מקרוב?"

— "לא, ודאי שלא. הוא היה המ"פ ואני הייתי רק חייל."

— "אז מניין לך כי זה היה היחס אליו?"

— "אני חייתי בפלוגה, לא? שמעתי איך מדברים עליו הקצינים והסמלים שלו. זה לא קורה לכל מ"פ שמדברים עליו בהערצה כזאת."

נשתררה שוב שתיקה ולאחר מכן אמר החייל:

— "כאשר אני שומע על מישהו שהיה, אגדה' עוד בחייו, אני יודע כי זה אפשרי. נמרוד היה בהחלט אחד כזה. לא... אנחנו בשום אופן לא יכולנו ולא רצינו להאמין שהוא נהרג."

חיי אדם

התוכנית לזכרו של נמרוד בגלי צה"ל בעריכתו של אהוד גרף
שודר ביום הזכרון לחללי צה"ל ב-24.4.74

אהוד גרף, המנחה: נמרוד גאון גדל ולמד באשקלון, שם סיים את בית-הספר היסודי. בין כתליו הספיק לא רק לזכות בציוני השליש, אלא להוכיח תכונת אופי בולטת, שליוותה אותו בכל תקופות חייו אחר-כך: עקשנות ושמירה על עקרון. עקרון הנראה לו חשוב.

לוי, חברו לבית-הספר היסודי: פעם שיחקנו בכיתה משחק שקוראים לו „השמאל“, ובמשחק זה ניצחתי ולקחתי לו את התיק, אותו זרקתי למרחק של כעשרה מטר. נמרוד אמר לי כי לא יקח את התיק הזה יותר ושלא איכפת לו לאבד את התיק. הלכנו הביתה והתיק נעלם. הוא בא לבית-הספר בלי תיק. היו צעקות של המורים ושל הוריו וכו'. התיק נעלם ואיננו. הוא טען שאיבד אותו. העניין הושתק, אך מאוחר יותר, התברר שהתיק היה אצלו. הוא לקח אותו הביתה, אך לא רצה לוותר על העקרון, כי חשב שהוא צדק.

אהוד: זה היה בכיתה ו'... בגמר כיתה ח' פונה נמרוד למסלול חיים חדש לחלוטין. הוא מוצא את עצמו בין חניכי המחזור הראשון של מוסד חינוכי צהלי חדש – הפנימיה הצבאית בתל-אביב.

„אחרי אחד כזה – אפשר ללכת“...

ברוך לוי, מפקד הפנימיה דאז: אני חושב שאני, אולי באופן אינטואיטיבי מהתחלה כשראיתי אותו, חשבתי שיהיה חשוב להעביר אותו בלימודים בכל מקרה על מנת שיסיים את המישור האחר של הפנימיה הצבאית. כלומר, ראיתי בו מהתקופה הראשונה חניך, שאת הפירות שלו נוכל לראות כאשר יסיים את הפנימיה ויגיע לצבא.

ס א " ל נ ס י ם , סגן מפקד הפנימיה דאז : אני סבור שאחת השאלות, שהתלבטתי בהן, היתה, באמת, כיצד מגלים מפקד. בשלב מסויים קבעתי לי קריטריון : כל מי שאני חושב שהוא מסוגל לפקד עלי ואני מוכן ללכת אחריו — זהו המפקד. ונדמה לי שהיו כמה התנהגויות של נמרוד, שהחלטתי כי אחרי אחד כזה — אפשר ללכת...

א מ י ר י ו ה נ ס , חניך הפנימיה : פעם אחת, אני זוכר, שהוא בא אלי ואמר : „אתה קטן ואני גדול, אז אני צריך להגן עליך...“ אני לא חושב שהוא התייחס, ככה ברצינות לענין הזה, ממש להגן, אבל זה היה מאוד נחמד, כזה טבעי...

נ ס י ם : הוא היה פשוט אדם נורמלי שהיה נעים להיפגש איתו. חייכני, שום דבר לא מעיק עליו בדרך כלל והוא מדבר איתך באופן טבעי. הוא לא התיימר להיות יותר ממה שהוא וגם לא פחות מזה.

א מ י ר : פעם אחת, אני זוכר, היתה ריצת 3000 מטר. זה היה בשביעית, או בשמינית אני רצתי בסוף, כבר לא היה לי כוח. זו היתה ריצה תחרותית. היו שתי מחלקות. באו שני חברים, תפסו אותי והתחילו לדחוף אותי. לא היה נעים. ואז בא נמרוד מאחור, זרק את שניהם ולקח אותי ככה ביד והתחיל לדבר איתי. היה נחמד, ככה. הוא אמר צריך לגמור... וכל מיני דברים. בסוף הגעתי. אך הקטע העיקרי, שאני זוכר מריצה זו, היתה הפרשה עם נמרוד. הוא היה מין מותק שנעים לבוא אליו, לחייך ולדבר איתו.

י א י ר מ ר פ י ש , חניך הפנימיה : נמרוד ידע שההופעה שלו מוסיפה לו המון. המון בטחון עצמי. שתי מלים — גבוה כזה וחזק כזה — זה משך את החבר'ה...

א מ י ר : כשהיו וויכוחים חברתיים, או כל מיני מרידות נגד המפקדים, או החלטות שהחברה היו צריכים להחליט בינם לבין עצמם, אז נמרוד היה אחד העיקריים שם. ולא מפני שהוא היה חכם באופן מיוחד, או שהברקות שלו היו מבריקות באופן מיוחד, או משהו. אלא פשוט ידעו שנמרוד מדבר בטבעיות והכל אצל נמרוד טבעי. הדברים שלו בסדר. והלכנו באופן טבעי אחרי הדברים שלו.

נ ס י ם : אני זוכר שהוא נתפס פעם בעישון. על שאלתי מדוע עשה זאת השיב בצורה הפשוטה ביותר : „ריתקו אותי, הייתי לבד ועישנתי — ואני יודע שעברתי עבירה.“ כלומר העשייה אצלו לא היתה בבחינת דברים בלתי שקולים. לא שהוא עשה זאת בבלי דעת. הוא החליט ועשה על פי החלטתו. ידע כי זאת עבירה, אבל כך הוא החליט...

א מ י ר : אי-אפשר להגיד כי נמרוד היה בעד המפקדים, או שהיה לו קו ללכת נגד המפקדים. אני לא זוכר מקרה קונקרטי, אבל היו מקרים שהוא פשוט בא ואמר : „צריך להיות פשרני. צריך להבין וצריך לעצור, ולא לעבור את הגבול.“

י א י ר : אבל מצד שני הוא היה „ברדקיסט“. הוא לא פיספס שום הזדמנות לצאת בערב לתל-אביב במקום לשבת בפנימיה. זה היה נחמד. כל הזדמנות — הוא בחוץ. לא שהיה זה מרד נגד המפקדים. הוא פשוט אהב לבלות...

י ו ס י א נ ג' ל : מ"מ בפנימיה דאז : הוא לא אהב ללמוד. לא שלא היה מסוגל. הוא פשוט לא אהב ללמוד.

א מ א : כשהייתי שואלת אותו : „נמרוד, אתה הרי מסוגל. למה אתה לא מגיע להישגים יותר טובים?“ הוא היה אומר : „אמא, אם אני יכול לגמור את הבגרות עם „ששיות“, אז שיהיה עם „ששיות“ זה מספיק.“

י ו ס י : וההורים התרוצצו ממש בצורה לא רגילה. היו באים לפנימיה פעם, פעמיים, מצלצלים. רצו להגיע להסדר כלשהו, שמצד אחד נמרוד יצליח לעלות כיתה, ומצד שני שימלא את כל החובות המוטלות עליו בשטח הלימודים. הוא נהג לומר : „למה לי להשקיע בלימודים כדי להגיע ל„שמי-ניות“. אני רוצה להספיק גם דברים אחרים. העיקר שאני אגמור את בית-הספר ואת הפנימיה.“

נ ס י מ : הוא אמר : „אני לא באתי לפנימיה הצבאית בשביל להיות תלמיד טוב. זאת יכולתי להיות באשקלון. באתי לכאן בשביל להיות חייל.“

י ו ס י : ותמיד ברגעים הקריטיים, ברגעים החשובים ביותר, כאשר עשה מאמץ לעבור לשלב הבא, הוא הוכיח את עצמו. או לעיתים בתקופה קצרה, למרות שבמשך שנה שלמה הוא לא למד, ישב והשקיע מאמץ רציני מאד — ועבר את הבחינות. וזה הלך וחזר. בחמישית, בששית, ובשביעית.

נ ס י מ : אמרתי לו : „תשמע, אתה מסוגל לעבור את התיכון. אם היית לומד כך כל השנה, היית אחד התלמידים הטובים בפנימיה.“ והוא אמר לי : „תראה, אם אתם בוחנים אותי במישור שלכם — אז תגיד אתה...“ בעצם, זרק את הכדור אלי. ואני לא זוכר את נמרוד פעם כושל בענין הזה. ותמיד עם חיוך.

אני זוכר שפעם הם השתתפו באיזה מסע לא מוצלח. כולם באו עם הרגשה לא נעימה... אם לא כל כך מצליחים, אז זה לא תמיד נוח. רק נמרוד אמר : „טוב, בשביל זה מתאמנים. בפעם הבאה נצליח...“ ובזה נגמרה הבעייה.

ב ר ו ך : הסתכלתי לא מזמן בתיק האישי שלו. ניהלנו תיק אישי לכל החניכים. ראיתי שבאמת אלה היו פני הדברים. ראינו בו חניך שיש לו כל התכונות הטובות להיות מפקד בצבא, להיות קצין. חניך שהתקבל לפנימיה

הצבאית בדין והוכיח בפנימיה את עצמו בתחומים של יחסי חברות, אימון צבאי, והתמצאות בשדה כאחד, במישורים הטובים ביותר. ראינו בו במשך כל ארבע השנים אחד כזה שחייב לגמור.

מ"מ, סמ"פ, מ"פ...

עם סיום פרק החינוך והאימון הצבאי בפנימיה הצבאית, מתגייס נמרוד לצה"ל. הוא עובר את הדרך המקובלת שבסופה יקבל את דרגות הקצונה בשריון. מ"מ, סמ"פ ואחר כך מפקד פלוגת טנקים.

ותחילה נמרוד גאון בהופעתו החיצונית:

ס א"ל ג י א : נמרוד דאג מאוד להופעה החיצונית שלו. לא תמיד היתה זו הופעה חיילית כמו שהוא דרש מכולם.

ד ו ד י : מעולם לא היה הולך עם כפתורים סגורים עד למעלה. עם כובע הוא היה הולך כשמתחת לכובע הרבה שערות.

ג י א : התרגלנו לראות אותו ככה ואני חושב שאף אחד לא העיר לו על כך, אפילו לא המח"ט.

א ה ו ד : וכזה היה נמרוד השריונאי :

ג י א : הוא הכיר את הטנק מצויין. הוא למד את הטנק בדרך הארוכה, דרך כל הקורסים, עד שהוא נעשה מפקד פלוגה. היתה לו ידיעת חומה, בנושאים שאותם צריך היה להקיף, טובה מאד.

ד ו ד י : בשטח ידענו שאם נמרוד מנהל את הפלוגה — אז זאת פלוגה. אלה היו ממש פקודות. יש מי שמגלגל את הפלוגה. נמרוד הכיר את השטח. ידע הכל מה שקורה.

מ ש ה : הכל ברור, הכל שקט, לא מרים את הקול שלו, אבל אתה שומע קול תקיף האומר לך: „לכו לפה" ואתה יודע בדיוק לאן אתה צריך לנוע, אין שום פיספוסים...

ג י א : הוא היה יושב על הטנק שלו ונותן פקודות בקשר. פקודות ברורות, תקיפות. וזו היתה הרגשה נהדרת לראות פלוגה המתפקדת תחת פיקודו. הוא היה פשוט „מנגן" עליה.

ת א"ל ר ו ת ם, מפקד החטיבה דאז: נמרוד היה מה שאנחנו בשריון נוהגים לכנות „ספץ". באופן טבעי, או לא טבעי, הוא נטה לשפוט את החיילים שלו על פי מה שהוא יודע ועל פי מה, שלדעתו שלו, צריך להיות ההישג הברור של כולם.

א ה ו ד : ואמנם מי היה נמרוד גאון המפקד ? כאן אין התשובה קצרה
וחד־משמעית. לכן נרחיב בנקודה זו את הדיבור. כיצד בנה נמרוד את
מערכת היחסים בינו לבין פקודיו ? כיצד ראה את מערכת היחסים בין
לוחמי השריון לבין מפקדיו ? וכל זאת במסגרת הפלוגה.

י ו ר ס, מ"פ הפלוגה לפני נמרוד : כשאתה מקבל פלוגה, או בתפקידי
פיקוד אחרים, אז אתה עומד בפני פיתוי, כאשר הרצון להיות פופולרי
לפעמים גובר — ונמרוד עמד בזה. הוא התווה את הקו שלו, מול הפלוגה
המבצעית. לבוא, מ"פ צעיר מול פלוגה מבצעית, לעמוד על דעתו ולא להיות
פשרן, זה איננו קל.

ג י א : נמרוד היה מפקד קשוח, קפדן ובעל עקרונות, דרש מאחרים כמו
מעצמו בתור מפקד.

דודי: הקשיחות אצלו לא היתה מטרה בפני עצמה. הקשיחות היתה אמצעי, מין מעטה כזה, שבאמצעותו שאף להגיע ולהשיג את הנורמות ואת הסטנדרטים אותם הוא רצה להשיג בפלוגה.

אל"מ נתק ה, שכן: אני לא חושב שהוא היה מין איש משמעת כזה, חזק שכולם פחדו ממנו. להפך — כולם אהבו אותו. אבל הוא הקפיד על מילוי פקודות. אם הוא, למשל, נתן הוראה לכסות את הטנקים, או לצאת למסדר ביקורת, או משהו כזה, אז הוא הקפיד על השעה המדוייקת ושזה יתבצע בדיוק כפי שהוא רצה. מצד שני הוא היה מין בחורצ'יק חביב כזה. אני מתאר לעצמי שהיה נוח לעבוד אצלו, תחת הפיקוד שלו.

גיא: היתה לו גישה אל האנשים, אבל בדרך מיוחדת. והדרך המיוחדת היתה דרך שבה לא היו פשרות. היו לו עקרונות של שכר ועונש שעליהם הוא לא היה מוכן לוותר.

משה: דיברתי איתו על התפקיד שלו, כמפקד, ושאלתי אותו: „בשביל מה אתה נוהג ככה? האם זה לא קשה לך להיות מפקד? תראה, אתה שומר מרחק ואין לך חברים ואין לך עם מי לדבר.“ אז הוא אמר: „תדע לך, ברגע שאתה מתמנה למפקד בצבא, למפקד פלוגה — זוהי בדידות לא נורמלית. אתה צריך להיות הרבה עם עצמך ואם אתה מספיק חזק — אתה יכול לעמוד בזה.“... הייתי מדבר עם החיילים עליו, היו אומרים לי: „אנחנו אחריו באש ובמים במלחמה. אבל בחיים היוס-יומיים הוא קורע אותנו.“

יורם: היתה לנו שיחה עם נמרוד. הוברר לנו שאת הבלתי-פשרניים, את אלה העומדים על סידור התחמושת בפנים הצריח, אותם המפקדים מעריכים.

דודי: לא אחת אמרתי לו: „תראה, נמרוד, הפלוגה לא אוהבת אותך. תראה, אותי הם אוהבים. תמיד, כשאתה נשאר בשבת, הפלוגה בוכה וכשאני נשאר הפלוגה רוקדת, ממש יותר שמח. אתה לא חושב שזה צריך להיות אחרת קצת?“ אז הוא אמר: „תראה, דודי, אני לא מצפה מהחיילים שיאהבו אותי. הרבה יותר חשוב לי שהם יעריכו אותי ויעשו מה שאני רוצה, מאשר שיאהבו אותי וזה יבוא על חשבון הסטנדרטים שקבעתי לעצמי.“ וכך זה היה. החיילים העריכו אותי, חששו מפניו. הם לא אהבו אותי, אבל הוא גם לא חיפש את זה.

רותם: גישתו לנושא היתה אידיאליסטית. ההצלחה היתה צריכה להיות עגולה. היתה צריכה להיות מלאה. שיתוף פעולה צריך להיות תוך הערכה. ההצלחה באימונים פירושה מקום ראשון בחטיבה. האהבה של

האנשים פירושה, שהם מוכנים לעשות הכל בלי טענות ובלי מענות ושהמו-
ראל שלהם ירקיע שחקים, באותה עת, רק מפני שאתה קיים בשטח. הכל
בצורה כזאת שהמצב משאיר את המפקד כמעט חסר יכולת להשיג מין
הצלחה שכזאת.

א ה ו ד : ...ונמרוד עצמו... הנה קטע מדבריו כפי שהוקלטו ושודרו בגלי
צה"ל חדשים אחדים לפני המלחמה.

„ידוע לכולנו שכאשר לא יורים, או כאשר אין מתח בקו, העורף מתרחק,
מתרחק מאד מן החיילים. היחסים מצטמצמים לענין של טרמפים, לאיזו-
שהי הערכה כללית בעורף. מצד שני אנחנו צריכים לבדוק, לפחות בפורום
של מפקדים, או בפורום המתכנן את חיי האנשים בקו, שאינו קו חם,
אולם שלמעשה נדרשות בו מבחינת הכוננות אותן הדרישות — מה ניתן
לעשות. יום-יום מתעוררים ורואים שבשמיים יש ציפורים, ושהשמים הם
כחולים ללא כדור, פגז, ושום דבר. והדילמה היא רצינית איך להחזיק מתח.
לסיכום הדברים, צריכה להיות פה איזושהי מערכת משותפת בין העורף
ובין אנשי הצבא. לתרום לתעסוקה בונה של האנשים והחזקתם בקו בצורה
מענינת, ולפתור את נושא השיעמום וירידת המתח כתוצאה מהנסיבות
האובייקטיביות שהדגשתי — שלא יורים.“

משה : היו לנו הרבה חילוקי דעות איתו, עם ההשקפות שלו. אני
הסכמתי איתו, אך היה מ"מ אחר, שהיה נגד כל השיטה הזו. הוא אמר
שכל המשמעת הזו אין לה ערך ואין שום צורך בזה. אבל נמרוד אהב אותו.
למרות הכל, למרות שהיו חילוקי הדעות, אהב אותו.

פ י ט ר , מ"מ בפלוגה דאז : ההלם שבכניסה לשיטת העבודה החדשה
גרם להרבה חיכוכים בין נמרוד לביני. רק כשהגענו לקו ויכולתי יותר לחשוב
מה עבר עלי, ולברר לעצמי, בדיוק את משמעות הענין וכיצד היו הדברים
מסתדרים לו הייתי נוהג אחרת, רק אז הגעתי למסקנה ששיטת העבודה
העקרונית של נמרוד היא שיטה טובה, ואימצתי לי את השיטה שלו.
ובעצם בחדשיים האחרונים בהם יצא לי לעבוד איתו, די נהניתי לעבוד.

ג י א : עם הפלוגה הזו הוא הגיע למה שהוא רצה. אבל לא בדרך הקלה.
הוא שילם הרבה מאד בעד זה, מפני שפעמים רבות נהג אחרת מכפי שהיה
נוהג אם הוא היה צריך לטפל באנשים לאו דווקא במישור הצבאי.

רו תם : מבחינת תפיסת המנהיגות, הדוגמא שהוא בחר לעצמו היתה קודם כל, דוגמא שהוא הגיע אליה מתוך מחשבה, אך גם דוגמא אישית של אדם אחר בשטח. זו היתה דוגמא — שהייתי קורא לה „קשיחות מחוייבת“, קשיחות שאפילו אם אתה לא נהנה ממנה, אתה חייב להפגין אותה. הייתי קורא לזה חוסר פשרנות כשיטה וגם חוסר נכונות להתגמש ולהסתדר עם הפקודות, אלא הרצון להוכיח כי מה שנאמר הוא שייעשה.

נסים : פעם הוא אמר לי : „אבל, שמע, יש בעייה בצבא. קודם כל אתה נדרש לבצע משימה ומתוך כך מה שמתבלט אצלך, זה הצד המשימתי. אחרי שאני אשלים את הצד המשימתי, יהיה לי מקום לשלב את הצד האחר, החברתי.“ אני חושב ששם השתמשתי באחת הדוגמאות של המפקדים המוכרים בצה"ל שהוא בעצם מיזוג של שני הדברים ואז הוא אמר לי : „כן, זה נכון. זה האידיאל. אבל אלה שהם פחות מהאידיאל צריכים לבצע את מה שמצופה מהם ורק אחרי זה להשלים את אותם הדברים שהם משניים בסדר העדיפויות, כלומר הצד המשימתי בצבא, הוא הראשון במעלה.

רס"ר טולידנו, רס"ל טכני בפלוגה דאז : לעיתים הוא נראה לי כאדם שהתחפש. בפלוגה היה נמרוד קשוח ורציני. ואיתי — ממש היינו חברים.

רו תם : הרבה מהקשיחות שהוא הצליח לגייס לעצמו הופגנה כלפי הפלוגה. הקשיחות שלו, והחוזק שהופגנו כלפי הפלוגה, היו מתמסמסים ונעלמים כשהיתה לו האפשרות להיפטר מזה, או לא להזדקק לכך. הוא הרגיש שאסור לו להראות בחולשתו לפני הפלוגה. אסור לו להתפשר, לסגת ממה שהוא אמר.

חייל ואדם — שתי דמויות

אהוד : נמרוד גאון, שנפל בקרבות שהתנהלו עם השריון המצרי ביום הכיפורים, הותיר לא רק כאב בלב מפקדיו ומכיריו. הוא הותיר אחריו דמות רבת-גוונים, בלתי מפוענחת לכאורה. אולי המעברים הקיצוניים והמהירים, בין חיי הצבא להפוגות-הבית, שכולן חופשה, גרמו כי יצטיירו שתי דמויות שונות לחלוטין זו מזו : נמרוד האזרח ונמרוד החייל. לוי : מעט מאד אנשים הכירו אותו מבפנים. הוא עשה דברים בפנים, ודיבר עליהם מעט מאד.

גיא : נמרוד האדם לא היה נמרוד החייל. נמרוד האדם הוא נמרוד שהתחפש לחייל.

א ה ו ד : באחד ממכתביו לחברתו עמליה כתב :

„בטח אתרגל לרעיון של שני עולמות שונים. עמליה, אני רוצה שתביני, החיים שלי בפלוגה הם ימים אפורים של התעסקויות במיליון דברים קטנים ומרגיזים, התופסים את כל השעות, מהשכמה ועד שעה מאוחרת. הפעילות שלי היא צפופה ושטחית ומעטים הם הרגעים בהם אני יכול לחשוב, לשקול דברים, לתת למחשבות להנפש, להתעמק בספר טוב, להקשיב לרדיו ולהקדיש זמן לדברים שאני אוהב. מתגבשת אצלי דעה קשה על החיים בצבא, ובסיני בפרט, וברוב הזמנים מצב הרוח הוא שפוף.“

ד ו ד י : לא נראה לי שהוא אהב את הצבא. וזה, עוד פעם, מפני שהוא שירת שלוש שנים בסיני — וזה הרבה מעל ומעבר. הוא הכיר בקו כל גבעה וכל גרגיר. הוא ידע בדיוק איפה ללכת ומה לעשות.

גיא : השירות בסיני, למרות שהוא ראה בו חלוציות, ניתק אותו מהמשפחה ומעמליה וזה הקשה עליו מאד.

משה : הייתי אומר לו : „נמרוד, למה אני למשל לא שומע אותך אף פעם מתקשר עם ההורים שלך. אתה מתקשר לפעמים. למה אתה לא מתקשר יותר ? אז הוא אמר לי : „משה, תדע לך — ואת זה אני מציע לך גם לקחת — תעשה הפרדה בין הצבא לבית.“

א ה ו ד : ועוד קטע ממכתבו :

„ברבות ימי בסיני, וכתוצאה מן הכורח לחיות גם פה וגם שם, ולהשלים עם העובדות כמו שהן, סיגלתי לעצמי שיטות הדחקה לתת-המודע ואני חושב שהדבר מובן. איני מסוגל לערבב בין שני התחומים, אם כי בשני עולמות אלה אני משקיע אם בעל כורחי ואם מרצון, אהבה הנובעת מכל ישותי ונימי. הדבר לא היה לי ברור די צורכו עד לפני כשבועיים, כאשר חשבתי והפכתי בתוככי עצמי מתוך נסיון להבין איך אני מנותק מהעולם בצפון, כשאני בסיני. התשובה היא ברורה : אני פשוט דוחק מחשבות וגעגועים וזכרונות, כשאני נמצא כאן. אין לכך כל משמעות אחרת...“

גיא : האמת היא שמאחורי המדים, מאחורי הקשיחות של המפקד, מאחורי המשמעת ללא פשרות, הצטיירה דמות של אדם עם נשמה חמה מאד, עם חיוך כמעט פרמננטי. הצטיירה דמות של אדם שאהב את החיים, ואהב את החיים שמחוץ לצבא.

נתקה : היה נחמד לראות את נמרוד מגיע עם הג'יפ הקרבי מסיני. הרגישו ממש שנמרוד הגיע. כל הרחוב ככה. החל מהבנים שלי, אשתי ואני : נמרוד הגיע הביתה ! הדבר הראשון שהיה עושה, נדמה לי, היה זורק את המדים והיה לובש את הבגדים הקלים ונוסע לים, או נוסע לטייל.

„לא התחשבן — אהב לחיות“

דודי : הוא לא התחשבן מעולם על דברים קטנים כמו כסף. הוא אהב לחיות, וזה התבטא בכל. הוא קנה תמיד את הטוב ביותר. הוא אף פעם לא היה חוסך כספים. אני זוכר, הייתי אומר לו : „תראה, נמרוד, אני הייתי שנה בקבע. חסכתי המון כסף. ותראה אותך. אתה כבר שנתיים מקבל משכורת ואתה חוסך פחות ממני. אז הוא אמר : „עזוב אותי. תראה, אני לא חוסך כסף. מפקיד 500 ל"י בבנק ואת השאר אני מבזבז, נהנה מזה...“ אבל, אמרתי לו, „תחשוב על העתיד. תקנה לך דירה, או כאלה דברים.“ והוא אמר : „לא.

אני נהנה מהחיים — וזהו." אני זוכר שכשאר התחלנו לעבוד ביחד, הוא לקח אותי פעם ל"דיזנגוף" והראה לי את החנויות בהן הוא קונה. ואני, תל-אביבי, לא הייתי קונה בכאלה חנויות. אבל נמרוד אהב לחיות. הוא קנה בחנויות הכי יפות. הוא ביזבז כספים בכלל בלי חשבון.

משה : הוא הצטייר לי בכלל בדמות אחרת... זה לא מסתדר לי בכלל. אבא : הוא היה בא, לא פעם, בג'יפ, אחרי שלא ישן לילה. בא הביתה, שהה פה מעט ונסע לעמליה לקחת אותה, ביום ששי, מנתניה. אז אמרתי לו : "נמרוד, בעצם לשם מה ? אתה מת לישון. אתה תירדם ליד ההגה. יש תחבורה מנתניה. עמליה תגיע בכוחות עצמה." הוא אמר לי : "אבא, אתה לא מבין. למה לך להתערב. מגיע לעמליה שיפצו אותה על כך שאני שבועיים לא בבית. מגיע לה."

קטע מהכתב : "ילדה. הייתי ממשיל ניגודים אלה בקודש וחול, כרצוי ומצוי — ולעיתים נדירות כמצוי ולא רצוי. זהו. בלי הגדרות נדושות. אני בטוח שהבנת למה הכוונה..."

גיא : הוא רצה נורא להקים משפחה. היו לו קווים ברורים של משפחה-תיות. אני חושב שהוא ראה את זה באור היפה ביותר והנכון ביותר, שאפשר לראות מה שנקרא משפחה.

פטר : אני אגיד לך את האמת — לא האמנתי, שנמרוד מנגן בגיטרה, שכותב שירים — לא האמנתי...

דודי : כשהיינו גומרים להכין את כל הדברים שצריך היה להכין ליום המחרת, היינו יושבים בקרון. נמרוד היה מנגן בגיטרה. זאת היתה אחת האהבות שלו... היה מנגן עד שעות הבוקר, עד שעה חמש... ושוב מתחיל יום חדש...

נתקה : מצד אחד הוא אהב את החיים, הוא אהב את אשקלון, את היס, את הבית, את המשפחה ואת החברה ומצד שני הוא אהב את האתגרים בצבא.

דודו : הוא הבין, וגם אמר לי את זה, שהצבא מפתח אותך, אך זה רק בכיוון אחד. זאת אומרת מפתח בך את חוש האחריות וכל התפקידים שהצבא דורש אותם. והוא, אחרי שגמר את תפקיד המ"פ, היה די שבע-רצון מעצמו. כי לפחות בכיוון הזה הוא בהחלט התפתח. כשאני הלכתי ללמוד,

אני חושב שגם הוא היה די מוכן ללכת ללמוד. הוא אמר לי: „בתחום הצבאי די התפתחתי. ונעשיתי בחור רציני, אחראי ומבוגר, אבל עדיין אני מוגבל, כי התפתחתי רק בתחום הזה.“

הוא רצה להתפתח גם בתחומים אחרים, במסגרת לימודים וחשיבה, ולפתח את עצמו גם בשאר המישורים, ולא רק בתחום האחריות והדברים שהצבא מקנה לך.

ק ט ע מ מ כ ת ב : „מצד שני אני מספיק ריאלי כדי להבין כי אלה יהיו חיי בשנה הקרובה, וכי עלי להשלים עם העובדות האפורות וכרגיל, להשקיע הכל כדי להצליח. להוכיח לעצמי כי אני טוב מאחרים, וכי למדתי לקח בתוקף היותי מפקד. שאני מתפתח ולומד במישור צר באישיותי, במישור שאני לא כל כך אוהב, אבל אני חייב לשכללו בשביל לקיים יחידה מסודרת, ממושמעת, מאורגנת ובעלת מורל. בשביל לתת לפקודים שלי מקצת הסיפוק והאור שבשירות הצבאי שלהם בסיני, ושאני מחפש את משמעותו ללא תוחלת.“

להבין את מהות החיים

א מ א : שאלתי אותו: „באיזה כיוון? מה אתה רוצה ללמוד כאשר תשתחרר?“ הוא לא ידע בוודאות, אך אמר כי רוצה ללמוד פילוסופיה. נדהמתי: „פילוסופיה? לשם מה?“ והוא אמר: „מה שחשוב לי זה להבין את מהות החיים. זה בשבילי ה„אלף“. בשביל להתבגר, להתקדם. אני רוצה להבין את מהות החיים.“

ל ו י : כתבנו חיבור על מלחמות העולם. מחברת החיבורים שלו התחלקה לשלשה חלקים: מלחמת העולם הראשונה — כולל חיבור וציון. מלחמת העולם השנייה — כולל חיבור וציון. מלחמת העולם השלישית — ריק. אבל היה מקום לזה. וזה היה בכתה ו'...

נ ת ק ה : הוא היה אנטי-תיזה — אם אפשר לומר כך למיליטריסט, או לאיש צבא. מצד שני — אני חושב שהוא קיבל את זה מהבית — ועל כך שוחחנו לא אחת — אני חושב שהוא היה ציוני. היה פטריוט. הוא אהב את הארץ מאד ואני חושב באיזהשהו מקום — ועל זה הוא דיבר הרבה — הוא הכיר בצורך, ובחשיבות העניין לשרת בצבא.

אמא : אני יודעת שנמרוד לא רצה להמשיך בצבא אחרי גמר תקופת החתימה.

דודי : אך כיוון שהוא היה חתום, וידע שצריך להמשיך את זה, הוא רצה לעשות זאת היטב.

גיא : נמרוד, ללא ספק היה משתחרר בסוף תקופת החתימה. הוא אמר לי זאת כמה פעמים. אני ניסיתי לשכנע אותו שלא יעשה את זה. אמרתי לו — ואני בוודאות חושב שזה נכון — שהוא מהר מאד יהיה מג"ד בשריון. שהוא מהר מאד יגיע להרבה מאד סיפוק, מאותו סוג של סיפוק שהרגיש כשהיה מ"פ — והיה לו הרבה סיפוק כמפקד.

רותם : הוא היה צעיר מאד, יחסית. אבל דווקא בתוך הצבא זה נתן לו אפשרות להעמיד עצמו במבחנים שהתשובות עליהם ברורות מאד, חותכות ובאות מהר. לא צריך לחכות הרבה שנים בשביל לדעת אם אתה טוב בזה או לא. אני התרשמתי שחשוב לו מאד לקבל מדי פעם, לעצמו, הוכחה שהוא בסדר.

גיא : הוא אמר לי : „היה לי אתגר להיות מ"פ. רציתי להיות מ"פ. ידעתי שכמ"פ אני אתפתח בהרבה מאד כיוונים של אחריות, מסירות והכרת אנשים שלא הייתי מתפתח בהם בדרך אחרת.

נתקה : הוא שאל אותי : „מה אתה מציע לי ?" מצד אחד היה לו חבל לעזוב את הפיקוד. הוא אמר לי : „תשמע, אחד הדברים שמשכו אותי לצבא — זה לפקד על אנשים בשדה." אני הצדקתי אותו. גם לי נראה שלא כדאי לו ללכת לענין הזה. (בתום תפקידו כמ"פ בגדוד הוצע לנמרוד תפקיד מחקר והרצה על נושא חדש). הצעתי לו כי יבוא להיות קצין-אג"ם בחטיבה שלי. הוא הסכים. הוא רצה להיות קצין-אג"ם שלי. התקשרתי למפקד הגייס, „ברן", ואמרתי לו : „שמע, אני רוצה את נמרוד בתור קצין-אג"ם." אך לאחר שיקול, אני זוכר את „ברן" אומר לי : „תשמע, זה חבל. זה ביזבוז. ביזבוז של נמרוד בצורה החיובית. לקצין-אג"ם אתה יכול למצוא לך בחור פחות נמרץ ופחות מנהיג מאשר נמרוד. את נמרוד אנחנו בכל זאת רוצים לשלוח לתפקיד החדש עליו דיברנו. אנחנו צריכים שם חברה טובים, שיפתחו את הענין ויתחילו ברגל ימין."

גיא : מאוחר יותר כשנפרדנו — היתה לנו שיחת פרידה ארוכה מאד בגמר התפקיד שלו כמ"פ. הוא חזר ואמר א תהדברים האלה. הוא אמר שהוא מרגיש כי מה שחשב שיוכל לקנות לעצמו, בעצם עשיית תפקיד המ"פ, הוא באמת הצליח לקנות.

א ב א : אני חושב שהמיוחד את האופי של נמרוד זו המורכבות. שאין פה קו אופי דומיננטי אחד, כאשר השאר נגררים, או שוליים כביכול. לא הייתי מגדיר זאת כך. אני חושב שמה שבנה את המורכבות הזאת בדמותו, היא העובדה שהדברים היו קיימים במקביל, זה בצד זה, אך לא היה קו אחד שהתגבר על האחר. למשל : מצד אחד היה נמרוד סגור, שקט ורציני מאד. מצד שני יכול היה שעות להשתובב עם האח הקטן שלו, כמו ילד קטן, שלפעמים הייתי נדהם : „אדוני, אתה עוד מעט מצפה לדרגת סרן ואתה משחק כמו ילד קטן“. לפעמים זה עיצבן אותי. אבל זאת לא היתה סתירה. זה לא היה נמרוד אחר. ושוב : מצד אחד אותה נוקשות וקשיחות, ששמעתי עליה מפי חבריו. אני, אגב, הופתעתי מאד כאשר עמליה חזרה פעם מהבי-קור אצלו וסיפרה : „תשמע, הוא מחזיק את החיילים שלו חזק.“ זה לא הסתדר לי. ומצד שני, בחור רגיש מאד, עדין מאד, אוהב יופי. יופי פנימי ויופי חיצוני. אני חושב שהיה בו איזה טוב-לב, איזו כנות, איזה יושר. ולדעתי, לא היתה שום העמדת פנים. בשום מצב לא. גם כשלפעמים, בשביל להחליק על ענינים היתה מתבקשת איזו העמדת פנים, איזה חיוך שאינו נובע מן הלב, אבל זה לא היה. ולכן, הנסיון לפתור את הענין, בכך שאמרו, שמה שהיה בצבא זה היה רק משחק, זה לא מקובל עלי. אני לא חושב שזה היה משחק... אני חושב שזה פשוט היה קו שונה, חיוני באותה מידה כתכונות אחרות באופי שלו. נכון שהוא אהב לחיות, אבל נכון באותה המידה, שכאשר היה צריך לעשות באותו רגע דבר שאיננו יכול להתפרש כחיים קלים ונוחים דווקא, אלא עבודה קשה, וכמשימה לא נוחה — עשה זאת נמרוד באותה מידה של מסירות. והכל מתוך טוב-לב, כנות ויושר...

שאלה: „איך רואים החיילים בקו את החיים האזרחיים כפי שהם מתנהלים כיום במדינה, על כל התופעות השליליות, כפי שאנו מכירים אותן מכלי התקשורת? האם זה נראה לכם כירידה לעומת העבר!“

נמרוד: „אני חושב שכאשר אנו שואלים את עצ-מנו אם התופעות השליליות שבעורף – ויש כיום תופעות שליליות – משפיעות בצורה ממשית על האנשים בצבא ועל היושבים בקווים בפרט, אז אני חושב שהתשובה היא שלילית.

אני סבור שכל אחד מאתנו – גם האנשים הנמצאים כיום בצבא וגם אלה הנמצאים בחוץ – רואים בצבא סקטור נפרד, שהוא מעל לכל סקטור אזרחי. ואם ישנם בעלי מקצועות בחוץ המתחרים זה בזה בשכרם, ותובעים העלאות משיקולי יוקרה וכבוד, אני חושב שאין דברים כאלה בצבא ולא יכולים להיות. האם תופעות אלה מהוות ירידה? לדעתי זאת ירידה. ירידה ברמה המוסרית, המורגשת בישראל במיוחד לאחר מלחמת ששת-הימים. אינני מבוגר דיי כדי לדעת, אך היו תופעות כאלה בעשור הראשון לקיום המדינה, אבל אני לא חושב שהיו מקרים חמורים של הונאה ושחיתות, של שביתות החזקים, ללא בסיס מוצדק, כמו היום. אבל מצד שני, אני חוזר ואומר: על אלה הנמצאים בצבא אין לזה שום השפעה. כל אחד מאתנו – מי פחות ומי יותר – כשהוא נכנס לצבא יש לו איזו שהיא הרגשת אחריות, הרגשה של שליחות.

(מתוך ראיון עם חנה זמר עבור גלי צה"ל ו„במחנה“, שנערך בדצמבר 72.)

הרהורים

איש לא יוכל להחזיר לנו את נמרוד שלנו. אין שום כוח בעולם שיוכל להחזיר לחיים ולחיק המשפחות למעלה מאלפיים בנים, בעלים, אבות ואחים. השאלה העולה וצפה פעמים אין-ספור היא: מדוע?... מדוע זה היה מוכרח לקרות? מי אשם בכך? ייתכן מאד שבעיני אנשים רבים שאלות אלה אינן אלא חיטוט מיותר וחסר-תועלת. אך אני משוכנע כי האנשים שאיבדו את יקיריהם ואת הנפשות האהובות עליהם מכל, שואלים את השאלות האלה את עצמם ואת זולתם.

דבר אחד ברור מעל לכל ספק. הצעירים אשר ניצבו מול האויב ובלמו בחי-רוק שיניים את מיתקפת הצבאות הערביים הפולשים, עשו כמיטב יכולתם לבצע את אשר ציפה מהם כל העם שיעשו. ואם על כה רבים מהם נגזר לאבד את חייהם במערכה — לא בהם האשם.

נמרוד הקדיש במשך שנים ארוכות מאמצים, מחשבה ויוזמה כדי שהעימות עם האויב — אם יבוא — יסתיים בנצחון מהיר ומוחץ. יום עבודה של 18 שעות עבודה בסיני במשך שנים ארוכות, שיפור מתמיד של רמת היחידה וכושר לחימתה, ביצוע אימונים מפרכים ומאומצים — בכל אלה עסקו הצעירים ביחידות אשר תפקידן היה לפגוש את הכוח הפולש אם יבצע זממו. שאלנו את נמרוד פעמים אחדות — כי השאלה מטעמים מובנים הטרידה אותנו — מה יקרה אם המצרים יחצו במפתיע את התעלה? הוא נהג להשיב: „למה לכם לדאוג?! אנחנו בהחלט מתודגלים לטפל בענין. תוך שעות אחדות נהדוף את המצרים ונהיה בגדה השנייה של התעלה!“ והבחור האמין בכך בכל לבו. הוא חזר ודיבר במושגים כלליים בלבד על „מכונה המשומנת היטב“ ועל הבטחון הגמור כי „הכל יהיה בסדר“. במשך שמונה השנים האחרונות לחייו (לרבות ארבע השנים בפני-מיה הצבאית) הקדיש את ימיו והרבה מלילותיו להכנת עצמו ויחידתו לעימות המכריע עם האויב.

נפילתו של נמרוד הותירה כאב קשה בלב כולנו. הוא היה גאוותנו הגדולה כי היה באמת בחור נפלא. אך לכאב הקשה כשלעצמו, על כי איבדנו אותו, נתווספו כאב וצער נוספים הקשורים בנסיבות מותו. ברגעיו האחרונים היה נראה לו מן הסתם כי הכל סביבו מתמוטט, כי המשימה של הדיפת המצרים — לה הקדיש כמעט מחצית חייו — לא עולה יפה, וכי המערך כולו נשבר תחת לחץ המצרים. כך למות — זה לא הגיע לו ולצעירים רבים כמותו. אין מנוס מן המסקנה הקשה כי מה שאירע לא היה מחוייב המציאות. זו היתה רעידת אדמה — אך לא אסון טבע שאין לבני האדם שליטה עליו. היו כאן טעויות כבדות ורבות — בקונצפציה, בהערכת נתוני המודיעין, בהערכת כוחו של האויב. היו אלה טעויות קשות וגורליות בעבורן שילמנו מחיר כבד מנשוא. על טעויות כאלה אין סליחה ומחילה ולא תהיה. נותר רק לקוות כי הלקח נחרט היטב בזכרוננו של העם, נלמד במלואו וכי לעולם, לעולם זה לא יקרה עוד. בכך אין אמנם נחמה לאלפי חיים שקופחו, ואלפי משפחות שנפגעו. אך אם לקח זה יילמד ואם ייעשו מעתה מאמצים עליונים, גם בחתירה עקשנית לשלום וגם בשקידה לטיפוח עוצמתו וכוננותו של צה"ל בכל הנסיבות ובכל המצבים — תהיה בכך אולי נחמה פורתא. אם כך יהיה ייתכן כי נתנחם מעט, וכי תבוא הקלת־מה על אסוננו הכבד. ...לו רק יכולנו לספר לנמרוד כי אלה פני הדברים...

נימי' של'

גמלי'ך עליו של ימאג אילוא
 אגך גבויי, געלמי' שלג טיג המור.
 מיניק' לממן גייבן הייג
 גאלג אמאג, זאל אגבויק מעאג
 צמג - געגג, נפוג נפלג
 אג הוקלעג' געיסע' לעצק.
 לעני' אגגנא אלמ קגנימ -
 לינימ, קארצנימ אלמ ספרימ.
 "היפאליג, מגי נספי אויגאמא."
 כמא אג גמ הוים גביג נלמעימ.
 אקליגה אוויג - יגג אגך
 צמימ גקובי ומעיני געלאל' צמעה.
 צמעה אמג, אג נגלג מני - ספאק
 הילופאל אג פני, ממעיגאג לפעלי,
 היעקאג אג גילפול אילמאל' עג מני 2

נמרוד נהרג לאחר 20 שעות של לחימה רצופה, ואחרי 54 שעות ללא מנוחה, מעת שהזעק לשוב ליחידתו. מכל הדברים שליקטנו לא הצלחנו לקבל תשובה מה היה הלך מחשבותיו ומה היו הרגשותיו ברגעיו האחרונים. נחמה פורתא מצאנו בדבריו של המג"ד שאמר: „בקטע זה בו עמדנו אנחנו — שום יחידה מצרית לא התקדמה. בלמנו אותם לחלוטין ורק אחרי שהחלפנו ע"י כוחות אחרים, נסוגו כוחותינו ואינני מבין מדוע...”

היינו מאוד רוצים להאמין ולקוות כי המחשבה האחרונה אשר הגה נמרוד היתה כי הוא ממלא את אשר הוטל עליו ואת אשר ציפו ממנו כי ימלא. ללא־נשוא היא המחשבה, שהנה נפל בהרגשה שהכל סביבו מתמוטט. הרי כמעט מחצית חייו הקדיש, תוך מסירות והקרבה, כחניך, חייל ומפקד, להכנת עצמו והאחרים למשימה זו. אמונתו בצה"ל וב„מכונה זו המשומנת היטב“ היתה גדולה מאוד, ולוואי ולא נתערערה אמונה זו בליבו ברגעיו האחרונים.